

BosniaandHerzegovina
FederationofBosniaandHerzegovina
CANTON SARAJEVO
Government

Broj: 02-04-9997-3/26
Sarajevo, 26.03.2026. godine

Na osnovu člana 26. i 28. stav (4) Zakona o Vladi Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 36/14 - Novi prečišćeni tekst i 37/14 - Ispravka) i člana 24. Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju na području Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 10/24)Vlada Kantona Sarajevo, na **121.** sjednici održanoj **26.03.2026.** godine, donijela je

ZAKLJUČAK

1. Prihvata se Izvještaj Ministarstva privrede Kantona Sarajevo o realizaciji novčanih podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju na području Kantona Sarajevo za 2025. godinu.
2. Izvještaj iz tačke 1. ovog zaključka dostavlja se Skupštini Kantona Sarajevo, informativno.
3. Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja.

PREMIJER

Nihad Uk

Dostaviti:

1. Predsjedavajući Skupštine Kantona Sarajevo,
2. Skupština Kantona Sarajevo,
3. Zamjenici predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo (3x),
4. Premijer Kantona Sarajevo,
5. Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo,
6. Evidencija,
7. A r h i v a.

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
Ministry of Economy

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI NOVČANIH PODSTICAJA U POLJOPRIVREDI I RURALNOM RAZVOJU NA PODRUČJU KANTONA SARAJEVO ZA 2025. GODINU

SARAJEVO, februar 2026. godine

Adresa: Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71 000 Sarajevo
Tel: + 387 (0) 33 562-122, Fax: + 387 (0) 33 562-226
Web: <http://mp.ks.gov.ba>, E-mail: mp@mp.ks.gov.ba

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. ZAKONSKI OSNOV.....	2
2.1 Zakon i podzakonski akti.....	2
2.2 Inspeksijski nadzor.....	2
2.3 Odluka o iznosima novčanih podsticaja, minimalnim uslovima za početak proizvodnje, minimalnim uslovima za investiranje i rokovima podnošenja zahtjeva.....	2
2.4 Postupak rješavanja zahtjeva.....	8
2.5 Broj obrađenih predmeta-zahtjeva.....	9
2.6 Broj predmeta po proizvodnjama u 2025. godini.....	10
3. ANALIZA OSTVARENIH PRAVA NA KANTONALNI NOVČANI PODSTICAJ ZA POLJOPRIVREDNU PROIZVODNJU U 2025. GODINI.....	13
3.1 Ostvareno pravo na novčani podsticaj po kategoriji kandidata.....	16
4. ANALIZA OBIMA POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE.....	28
4.1 Uporedni pokazatelji obima proizvodnje.....	28
5. EFEKTI PODSTICAJA NA POLJOPRIVREDNU PROIZVODNJU.....	32
5.1 ANIMALNA PROIZVODNJA.....	32
5.1.1 Farma za tov junadi i farma za tov piladi.....	32
5.1.2 Broj mliječnih krava.....	34
5.1.3 Vlastiti uzgoj priplodnih junica.....	35
5.1.4 Vlastiti uzgoj teladi.....	36
5.1.5 Farma ovaca.....	37
5.1.6 Kozarstvo.....	37
5.1.7 Pčelarstvo.....	38
5.2 BILJNA PROIZVODNJA.....	39
5.2.1 Ratarska proizvodnja.....	39
5.2.2 Povrtlarska proizvodnja.....	40
5.2.3 Plastenička proizvodnja.....	40
5.2.4 Voćarska proizvodnja.....	41
5.3 MODEL KAPITALNIH ULAGANJA.....	42
6. PREGLED OSTVARENIH PRAVA NA FEDERALNU NOVČANU PODRŠKU.....	44
7. ZAKLJUČAK.....	47
8. PREPORUKE.....	48
9. SPISAK KANDIDATA KOJI SU OSTVARILI PRAVO NA NOVČANI PODSTICAJ U 2025. GODINI – PRILOG IZVJEŠTAJU.....	Error! Bookmark not defined.

1. UVOD

Godišnji izvještaj o realizaciji kantonalnih i federalnih novčanih podsticaja, predstavlja dokument u kojem je prikazano stanje u poljoprivrednom sektoru i implementirane mjere poljoprivredne politike, nivo novčanih sredstava koja su izdvojena s ciljem podizanja nivoa proizvodnje i jačanja konkurentnosti domaće poljoprivrede, razvoja poljoprivrede i sela na području Kantona Sarajevo.

Cilj izvještaja je pružanje informacija o finansijskom utrošku budžetskih sredstava kao i o stanju i mjerama poljoprivredne proizvodnje u Kantonu Sarajevo koje će služiti Vladi i Skupštini Kantona za donošenje odluka u cilju unapređenja poljoprivredne proizvodnje.

Proizvodnja hrane predstavlja jedan od osnovnih faktora stabilizacije svake zemlje te je zbog toga potrebno imati informacije o mjestu i ulozi poljoprivredne proizvodnje i prehrambene industrije u Kantonu Sarajevo. Kvalitet izvještaja se ogleda u njegovoj razumljivosti, tj. informacije su transparentne, razumljive i usporedive.

Kanton Sarajevo raspolaže značajnim površinama poljoprivrednog zemljišta. U strukturi poljoprivrednog zemljišta dominiraju livade i pašnjaci dok na zemljište više prirodne efikasnosti, kao što su oranice, vrtovi i voćnjaci, otpada oko 30% površina. Većina poljoprivrednog zemljišta nalazi se u brdskim i planinskim područjima, dok je neznatan dio uz vodotoke i ima karakteristike ravničarskog zemljišta, tako da se sukladno zemljišnim i klimatskim uslovima ovih područja razvijaju i vidovi poljoprivredne proizvodnje.

Struktura zemljišnih površina	ha	%
Poljoprivredno zemljište	48.118,97	38 %
Šumsko zemljište	68.588,24	54 %
Neploidno zemljište	10.287,38	8 %
Ukupna površina Kantona	126.994,59	100 %

Međutim, ovi zemljišni resursi nisu iskorišteni u punoj mjeri i na adekvatan način. Stoga se nameće potreba stavljanja u funkciju navedenih zemljišnih resursa s ciljem snadbijevanja tržišta Kantona Sarajevo poljoprivrednim proizvodima sa ovog područja, te angažovanja što više radno sposobnog stanovništva u poljoprivredi. Ruralni dio stanovništva Kantona Sarajevo čini 10%, dok urbani dio stanovništva čini skoro 90%, i to je jedan od velikih problema, kao i sama starosna dob stanovništva koja se bavi poljoprivredom nije povoljna jer su farmeri uglavnom starije i srednje životne dobi.

Problem adekvatnog korištenja zemljišta je usitnjenost i fragmentiranost posjeda. Porodične farme su u prosjeku veličine 1-3 ha, rasute na više parcela na kojima dominiraju mješoviti ratarsko-stočarski sistemi. Ovako mali i usitnjeni posjedi daju rezultate niskog nivoa produktivnosti na farmi i ograničavaju mogućnosti farmera da primjene moderne sisteme upravljanja.

Klimatski, zemljišni i drugi uslovi područja Kantona Sarajevo nisu najpovoljniji. Međutim, postoje pogodnosti za uspješnu proizvodnju značajnog broja poljoprivrednih kultura: krompira, kupusnjača, lukovičastog povrća, mrkve i sl., te proizvodnje mesa i mlijeka, nekih vrsta voća, meda i drugih pčelinjih proizvoda, ljekovitog bilja, slatkovodnih riba i sl.

Pored zemljišnih, Kanton Sarajevo raspolaže i značajnim proizvodnim i prerađivačkim kapacitetima prehrambene industrije, čije proizvodne mogućnosti nisu u cjelosti iskorištene, te sirovine osiguravaju sa drugih područja, pa i iz inostranstva.

Veliki uticaj inflacije povećao je cijenu osnovnih sredstava za rad, a i same radne snage koja predstavlja veliki problem u ovoj grani privrede.

2. ZAKONSKI OSNOV

2.1 Zakon i podzakonski akti

Novčani podsticaji za koje se odvajaju sredstva Budžeta Kantona Sarajevo, realiziraju se na osnovu Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 10/24).

Podzakonski akti su : Pravilnik o posebnim uslovima za ostvarenje prava na novčani podsticaj, odnosno Pravilnik o mjerama novčanih podsticaja, uslovima za ostvarenje novčanih podsticaja i postupku za ostvarenje prava na novčane podsticaje u poljoprivredi i ruralnom razvoju ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 51/24 i 10/25) i Odluka o ukupnom iznosu novčanih podsticaja, programu utroška sredstava i rokovima za podnošenja zahtjeva ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 22/25). Pravilnik donosi ministar privrede i istim su propisani posebni uslovi za ostvarenje prava na novčani podsticaj, dok Odluku donosi Vlada Kantona Sarajevo za svaku budžetsku godinu nakon provedene javne rasprave, tako da u donošenju iste učestvuju svi zainteresovani poljoprivrednici.

2.2 Inspekcijski nadzor

Inspekcijski nadzor nad provođenjem Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju na području Kantona Sarajevo i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona vrše kantonalni poljoprivredni inspektori na osnovu člana 27. Zakona. U toku 2025. godine inspekcijski nadzor je izvršen nad **98** zahtjeva za federalni novčani podsticaj te nad **368** zahtjeva za kantonalni novčani podsticaj, što ukupno iznosi **466** zahtjeva. Važno je naglasiti da kantonalni poljoprivredni inspektori prilikom inspekcijskog nadzora nisu pronašli nikakve nepravilnosti u provođenju Zakona i podzakonskih propisa od strane službenika Odjeljenja za poljoprivredne stručne poslove, uzgojno selekcijski i savjetodavni rad.

2.3 Odluka o iznosu novčanih podsticaja, program utroška sredstava i rokovima za podnošenje zahtjeva za 2025.godinu

Iznose novčanih podsticaja za sve vidove podsticaja, minimalne uslove za početak proizvodnje, minimalne uslove za investiranje te rokovi za podnošenje zahtjeva propisuju se Odlukom, koju donosi Vlada Kantona za svaku kalendarsku godinu.

U skladu sa članom 6. Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju na području Kantona Sarajevo, Ministarstvo privrede nakon provedene javne rasprave Prijedlog Odluke o iznosu novčanih podsticaja, program utroška sredstava i rokovima za podnošenje zahtjeva dostavlja Vladi u roku od 30 dana od dana usvajanja Budžeta, na donošenje.

U skladu sa gore navedenom zakonskom odredbom, javna rasprava po Prijedlogu odluke za 2025. godinu održana je 25.04.2025. godine u 11 sati, a nastavak je održan 28.04.2025. godine u 9 sati u

multimedijalnoj sali Općine Centar. Na javnoj raspravi bilo je prisutno 39 lica: predstavnika Općina sa područja Kantona, predstavnika udruženja poljoprivrednika, predstavnika firmi (obrtnici i pravna lica) koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom te primarni poljoprivredni proizvođači.

Prijedlogom odluke za 2025. godinu Budžetom su planirana sredstva u iznosu od **9.200.000,00 KM**. Član 4. Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju na području Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo, broj: 10/24) utvrđeno je da se za realizaciju novčanih podsticaja novčana sredstva obezbjeđuju u Budžetu Kantona Sarajevo i iz drugih izvora. Također, članom 5. Zakona utvrđeno je da visina novčanih sredstava koje se obezbjeđuju iz Budžeta iznosi od 0,7 do 2 % od poreznih i neporeznih prihoda u Budžetu za tekuću godinu. Finansijska sredstva za realizaciju Odluke planirana su u okviru budžetske pozicije Razvoj poljoprivrede.

Tabela br. 1 Odluka o iznosu novčanih podsticaja, program utroška sredstava i rokovima za podnošenje zahtjeva za 2025.godinu

R. br.	Mjere novčanih podsticaja	Obračunska jedinica	Novčani iznos podsticaja po obračunskoj jedinici za fizička lica koja nisu obrtnici (KM)	Novčani iznos podsticaja po obračunskoj jedinici za obrtnike koji su obrtnici registrovani kao dopunsku djelatnost (KM)	Novčani iznos podsticaja po obračunskoj jedinici za ostala lica (KM)	Maksimalni iznos novčanog podsticaja	Rokovi za podnošenje zahtjeva
I. MJERE DIREKTNE PODRŠKE PROIZVODNAMA							
A. Podrška proizvođačima u animalnoj proizvodnji							
a) Podrška govedarstvu							
a1)	Farma krava koja je u sistemu otkupa mlijeka (od 600 do 800 l po grlu)	krava	220,50	252,00	315,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 2.205,00 KM po kvartalu; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 37.800,00 KM po kvartalu; Za ostala lica do 157.500,00 KM po kvartalu.	15 dana po početku godišnjeg kvartala
a2)	Farma krava koja je u sistemu otkupa mlijeka (od 801 do 1.000 l po grlu)	krava	232,40	265,60	332,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 2.324,00 KM po kvartalu; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 39.840,00 KM po kvartalu; Za ostala lica do 166.000,00 KM po kvartalu.	15 dana po početku godišnjeg kvartala
a3)	Farma krava koja je u sistemu otkupa mlijeka (preko 1000 l po grlu)	krava	245,00	280,00	350,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 2.450,00 KM po kvartalu; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 42.000,00 KM po kvartalu; Za ostala lica do 175.000,00 KM po kvartalu.	15 dana po početku godišnjeg kvartala
a4)	Farma krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka	krava	350,00	400,00	500,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do	Od 01.05. do 30.06.

						3.500,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 40.000,00 KM; Za ostala lica do 75.000,00 KM.	
a5)	Vlastiti uzgoj teladi namijenjenih daljem tovu	tele	179,20	204,80	256,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 1.792,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 20.480,00 KM; Za ostala lica do 51.200,00 KM.	Do 2 mjeseca po rođenju teleta
a6)	Vlastiti uzgoj priplodnih junica	priplodna junica	997,50	1.140,00	1.425,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 4.987,50 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 85.500,00 KM; Za ostala lica do 285.000,00 KM.	Do 30.11.
a7)	Farma za tov junadi	tovno june	420,00	480,00	600,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 6.300,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 48.000,00 KM; Za ostala lica do 120.000,00 KM.	10 dana po ubacivanju u tovni turnus
b)	Podrška u ovčarstvu						
b1)	Farma ovaca	ovca (sve kategorije starije od 6 mjeseci)	32,20	36,80	46,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 3.864,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 12.880,00 KM; Za ostala lica do 23.000,00 KM.	Od 01.09 do 15.10.
c)	Podrška u kozarstvu						
c1)	Farma koza	koza (sve kategorije starije od 6 mjeseci)	32,20	36,80	46,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 3.864,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 7.360,00 KM; Za ostala lica do 16.100,00 KM.	Od 01.09 do 15.10.
d)	Podrška u svinjogojstvu						
d1)	Farma za tov svinja	tovna svinja	13,30	15,20	19,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 665,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 1.520,00 KM; Za ostala lica do 2.850,00 KM.	10 dana po ubacivanju u tovni turnus
e)	Podrška u peradarstvu						
e1)	Farma za tov piladi	tovno pile	0,20	0,23	0,29	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 71.050,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 81.200,00 KM; Za ostala lica do 101.500,00 KM.	10 dana po ubacivanju u tov
e2)	Inkubacijska proizvodnja pilića	jednodnevno pile	0,056	0,064	0,08	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 4.200,00 KM po kvartalu; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 4.800,00 po kvartalu; Za ostala lica do 6.000,00 KM po kvartalu.	10 dana po početku godišnjeg kvartala
e3)	Farma koka nosilja	koka nosilja		1,36		Za fizička lica koja	20 dana po

		(osamnaestonedeljna pilenka)	1,19		1,70	nisu obrtnici do 59.500,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 68.000,00 KM; Za ostala lica do 85.000,00 KM.	nabavci pilenki odnosno jedno dnevnih pilenka
f)	Podrška u pčelarstvu						
f1)	Pčelinjak	pčelinje društvo	22,40	25,60	32,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 2.688,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 6.400,00 KM; Za ostala lica do 11.200,00 KM.	Od 01.04. do 31.08.
B. Podrška proizvođačima u biljnoj proizvodnji							
a) Podrška ratarskoj proizvodnji							
a1)	Proizvodnja - hljebnih žita (pšenica i raž)	ha	630,00	720,00	900,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 12.600,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 14.400,00 KM; Za ostala lica do 18.000,00 KM.	Od 15.05 do 30.06.
a2)	Proizvodnja - stočnih žita (ječam, zob, tritikal i kukuruz)	ha	525,00	600,00	750,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 10.500,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 12.000,00 KM; Za ostala lica do 15.000,00 KM.	Od 15.05 do 30.06.
a3)	Proizvodnja heljde	ha	434,00	496,00	620,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 8.680,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 9.920,00 KM; Za ostala lica do 12.400,00 KM.	Od 15.05 do 30.06.
b) Podrška povrtlarskoj proizvodnji							
b1)	Proizvodnja povrća na otvorenom	ha	1.778,00	2.032,00	2.540,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 3.556,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 6.096,00 KM; Za ostala lica do 10.160,00 KM.	Od 15.05 do 30.06.
b2)	Proizvodnja povrća u zatvorenom prostoru	m ²	2,03	2,32	2,90	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 16.240,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 18.560,00 KM; Za ostala lica do 23.200,00 KM.	01.01.-01.03. zimska 01.06. - 30.06. ljetna
c) Podrška voćarskoj proizvodnji							
c1)	Održavanje zasada krošnjastog voća	ha	980,00	1.120,00	1.400,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 4.887,75 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 5.586,00 KM; Za ostala lica do 7.000,00 KM.	Do 30.06.
c2)	Realizacija proizvodnja krošnjastog voća	kg	0,196	0,224	0,28	Za fizička lica koja nisu obrtnici: 9.800,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 11.200,00 KM; Za ostala lica do 14.000,00 KM.	Od 01.10. - 30.11.
c3)	Realizacija jagodičastog voća	kg	0,504	0,576	0,72	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 5.040,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 11.520,00 KM; Za ostala lica do 21.600,00 KM.	Od 01.10. - 30.11.
d) Podrška u proizvodnji krmnog bilja							

d1)	Proizvodnja krmnog bilja	ha	525,00	600,00	750,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 10.500,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 12.000,00 KM; Za ostala lica do 15.000,00 KM.	Od 15.05 do 30.06.
e)	Podrška u proizvodnji ljekovitog i aromatičnog bilja						
e1)	Proizvodnja ljekovitog i aromatičnog bilja	ha	525,00	600,00	750,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 7.875,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 9.000,00 KM; Za ostala lica do 11.250,00 KM.	Od 15.05 do 30.06.
C. Podrška proizvođačima u organskoj proizvodnji							
a)	Organska proizvodnja - biljna proizvodnja	račun	20% više u odnosu na konvencionalnu (neorgansku) biljnu proizvodnju	20% više u odnosu na konvencionalnu (neorgansku) biljnu proizvodnju	20% više u odnosu na konvencionalnu (neorgansku) biljnu proizvodnju	Za sva lica 20% više u odnosu na konvencionalnu (neorgansku) biljnu proizvodnju	Od 15.05. do 30.06.
b)	Organska proizvodnja - pčelarstvo	račun	10% više u odnosu na konvencionalnu (neorgansku) pčelarsku proizvodnju	10% više u odnosu na konvencionalnu (neorgansku) pčelarsku proizvodnju	10% više u odnosu na konvencionalnu (neorgansku) pčelarsku proizvodnju	Za sva lica 10% više u odnosu na konvencionalnu (neorgansku) pčelarsku proizvodnju	Od 01.04. do 31.08.
D. Podrška gljivarskoj proizvodnji							
a)	Nabavku komposta - supstrata za proizvodnju gljiva u zatvorenom prostoru	tona komposta - supstrata	43,40	49,60	62,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 17.360,00 KM po kvartalu; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 19.840,00 KM po kvartalu; Za ostala lica do 24.800,00 KM po kvartalu.	10 dana po početku godišnjeg kvartala
E. Podrška dohodku							
a)	Plaćanja mladim poljoprivrednicima za preuzimanje gazdinstva	gazdinstvo	2.100,00 KM	2.400,00 KM	3.000,00 KM	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 2.100,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 2.400,00 KM; Za ostala lica do 3.000,00 KM.	Od 01.01. do 30.11.
b)	Plaćanje proizvođačima za očuvanje biodiverziteta, okoliša i pejzaža						
b1)	Očuvanje biodiverziteta, okoliša i pejzaža - buša	buša	280,00	320,00	400,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 2.800,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 3.200,00 KM; Za ostala lica do 4.000,00 KM.	Od 15.05. do 30.06.
b2)	Očuvanje biodiverziteta, okoliša i pejzaža - bosanski brdski konj	bosanski brdski konj	100,00	120,00	200,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 300,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 360,00 KM; Za ostala lica do 600,00 KM.	Od 15.05. do 30.06.
b3)	Očuvanje biodiverziteta, okoliša i pejzaža - pas tornjak	pas tornjak	50,00	50,00	50,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 100,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 100,00 KM, Za ostala lica do 100,00 KM.	Od 15.05. do 30.06.
2. MJERE PODRŠKE RURALNOM RAZVOJU							
A. Kapitalna ulaganja na gazdinstvu							
a)	Podizanje višegodišnjih zasada u voćarstvu						

a1)	Jabuka, šljiva, kruška, trešnja	ha	2.800,00	3.200,00	4.000,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 14.000,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 16.000,00 KM; Za ostala lica do 20.000,00 KM.	Do 30.06. - proljetni rok; od 01.10. do 15.11. - jesenji rok
a2)	Orah, lješnjak	ha	2.100,00	2.400,00	3.000,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 4.200,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 4.800,00 KM; Za ostala lica do 6.000,00 KM.	Do 30.06. - proljetni rok; od 01.10. do 15.11. - jesenji rok
a3)	Jagoda, malina, kupina, borovnica, brusnica, ribizla, ogrozd, aronija	ha	2.800,00	3.200,00	4.000,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 5.600,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 6.400,00 KM; Za ostala lica do 8.000,00 KM.	Do 30.06. - proljetni rok; od 01.10. do 15.11. - jesenji rok
b)	Podrška za izgradnju poljoprivrednih objekata						
b)	Izgradnja poljoprivrednih objekata	m ²	84,00	96,00	120,00	Za sva lica do 70.000,00 KM.	Do 30.11.
c)	Podrška za nabavku poljoprivredne mehanizacije i opreme u animalnoj i biljnoj proizvodnji						
c1)	Nabavka poljoprivredne mehanizacije u animalnoj i biljnoj proizvodnji	račun	21%	24%	30%	Za sva lica do 40.000,00 KM.	Do 30.11.
c2)	Nabavka opreme u animalnoj i biljnoj proizvodnji	račun	21%	24%	30%	Za sva lica do 40.000,00 KM.	Do 30.11.
d)	Podrška za nabavku rasplodne stoke						
d1)	Nabavka rasplodne stoke	račun	21%	24%	30%	Za sva lica do 40.000,00 KM	Do 30.11.
B.	Ulaganje u razvoj poljoprivrednih gazdinstava i njihovog poslovanja						
a)	Podrška u razvoj poljoprivrednih gazdinstava						
a1)	Pokretanje poslovanja mladih poljoprivrednika	iznos uplaćenih doprinosa	-	-	80%	Kao u koloni 6 ove tabele.	Do 01.07.
a2)	Uvođenje sistema kvaliteta za poljoprivredne proizvode i hranu	prehrambeni proizvod	175,00	200,00	250,00	Za fizička lica koja nisu obrtnici do 525,00 KM; Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 600,00 KM; Za ostala lica do 750,00 KM.	Do 30.11.
C.	Jačanje diverzifikacije ruralne ekonomije						
a)	Podrška za ulaganja u preradu i pakovanje mliječnih i mesnih proizvoda na gazdinstvu	račun	-	24%	30%	Za sva lica do 5.000,00 KM.	Do 30.11.
b)	Podrška za ulaganje u preradu i sušenje i pakovanje voća i povrća na gazdinstvu	račun	-	24%	30%	Za sva lica do 5.000,00 KM.	Do 30.11.
c)	Podrška za ulaganje u seoski turizam na gazdinstvu	račun	-	24%	30%	Za sva lica do 3.000,00 KM.	Do 30.11.
d)	Podrška za ostala ulaganja na gazdinstvu	račun	21%	24%	30%	Za sva lica do 3.000,00 KM.	Do 30.11.
D.	Unapređenje agrookoliša						
a)	Podrška organskoj proizvodnji - prvo certificiranje proizvodnje	račun	56%	64%	80%	Za sva lica do 3.000,00 KM	Do 30.11.
b)	Podrška poljoprivredno - okolišnim mjerama na gazdinstvu za ublažavanje negativnih posljedica klimatskih promjena	račun	21%	24%	30%	Za sva lica do 10.000,00 KM	Do 30.11.
E.	Osnovne usluge i obnovu sela u ruralnim područjima						
a)	Podrška osnovnim uslugama i obnova sela u ruralnim područjima	procijenjeni troškovi pripreme i realizacije aktivnosti, plana i studije	-	-	20%	Do 5.000,00 KM.	Do 01.08.
3. OSTALE MJERE PODRŠKE							
A.	Podrška za organizovani otkup svježeg mlijeka						

a)	Podrška za organizovani otkup svježeg kravljeg mlijeka sa farmi krava do 30 grla	litar mlijeka	-	0,064	0,08	Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 28.800,00 KM po kvartalu; Za ostala lica do 36.000,00 KM po kvartalu.	15 dana po početku godišnjeg kvartala
b)	Podrška za organizovani otkup svježeg kravljeg mlijeka sa farmi krava od 31 grla - 100 grla	litar mlijeka	-	0,02	0,025	Za obrtnike (dopunska djelatnost) do 5.000,00 KM po kvartalu; Za ostala lica do 6.250,00 KM po kvartalu.	15 dana po početku godišnjeg kvartala
B. Podrška za kupovina staklenika i plastenika							
a)	Podrška za kupovina staklenika i plastenika	račun	21%	24%	30%	Za sva lica do 5.000,00 KM.	Do 30.11.
C. Podrška za nabavku opreme u gljivarskoj proizvodnji							
a)	Podrška za nabavku opreme u gljivarskoj proizvodnji	račun	21%	24%	30%	Za sva lica do 20.000,00 KM	Do 30.11.
D. Podrška za organsku proizvodnju - drugo i svako naredno certificiranje proizvodnje							
a)	Podrška za organsku proizvodnju - drugo i svako naredno certificiranje proizvodnje	račun	56%	64%	80%	Za sva lica do 3.000,00 KM	Do 30.11.

2.4 Postupak rješavanja zahtjeva

Implementaciju novčanih podsticaja u poljoprivrednoj proizvodnji (kantonálnih i federalnih) vrši Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo putem Odjeljenja za poljoprivredne stručne poslove, uzgojno-seleksijski i savjetodavni rad koje je smješteno u Studentskom domu u Nedžarićima.

Postupak rješavanja zahtjeva na novčani podsticaj obavlja se u skladu sa Zakonom o upravnom postupku, Zakonom o novčanim podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju na području Kantona Sarajevo, te drugim zakonima i propisima iz okvira rada organa uprave.

Za svaki formalno-pravno ispravan zahtjev, službenici Odjeljenja izlaze na lice mjesta i utvrđuju činjenično stanje, te zapisnički konstatuju proizvodnju. Na osnovu provjere navoda iz svakog zahtjeva i zapisnika o činjeničnom stanju na licu mjesta, Ministarstvo privrede donosi rješenje kojim se utvrđuje da kandidat ispunjava uslove ili ne ispunjava uslove na novčani podsticaj za poljoprivrednu proizvodnju navedenu u zahtjevu. Ukoliko je podneseni zahtjev pozitivno riješen, nalog za doznaku novčanih sredstava poljoprivrednom proizvođaču dostavlja se Ministarstvu finansija na realizaciju na osnovu donesenog rješenja.

Pored poslova na provođenju materijalnih propisa iz oblasti novčanih podsticaja službenici Odjeljenja aktivno učestvuju na izradi koncepcija i osnova za donošenje opštih akata i prijedloga za odlučivanje o preduzimanju odgovarajućih mjera u realizaciji novčanih podsticaja, učestvuju u pripremi prednacrt, nacrt i prijedloga propisa kojima se reguliše materija iz oblasti novčanih podsticaja u poljoprivredi, učestvuju u davanju usmenih objašnjenja za pravilnu primjenu propisa iz oblasti novčanih podsticaja, rješavaju pitanja ocjene i realizacije projekata i novčanih podsticaja u poljoprivredi, prate realizaciju predloženih mjera za novčane podrške i dr.

Odjeljenje provodi i izvještajno - prognozne aktivnosti, a koje su propisane Zakonom o zaštiti zdravlja bilja ("Službeni glasnik BiH", broj 23/03). Svrha izvještajno – prognoznih poslova (IPP) je stalno nadziranje, pregledavanje i promatranje bilja kako bi se uočile pojave i kretanje štetnih organizama i koristili prikupljeni podaci, te učinkovito i rentabilno provodile mjere zaštite i spriječilo dalje širenje štetnih organizama i zaštitilo zdravlje bilja.

Cilj provođenja IPP-a je blagovremeno prognozirati i signalizirati postojanje uslova za pojavu štetnih organizama, te izradom odgovarajućih preporuka/obavijesti umanjiti ekonomske gubitke uslijed njihovog prisustva i djelovanja. Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo u 2025. godini izradilo je 7 preporuka/obavijesti za poljoprivredne proizvođače sa područja Kantona Sarajevo. Obavijesti su se odnosile na oblasti voćarske, ratarske i povrtlarske proizvodnje. Kantonalni organi uprave u saradnji sa lokalnim nivoima vlasti izrađuju godišnje programe i izvještaje IPP-a za područje Kantona Sarajevo i osiguravaju finansijska sredstva u Budžetu Kantona Sarajevo. Godišnji izvještaji se prosljeđuju Centralno-izvještajno prognoznoj službi FBiH, nakon čega isti prosljeđuje FMPViŠ. Godišnji izvještaj usvaja Vlada Federacije BiH. U svim dosadašnjim izvještajima Vlade FBiH, Kanton Sarajevo je po kvalitetu obavljenog posla i izvještaja pohvaljen. Naročito smo ponosni na primjenu kompjuterske dijagnostike u agraru.

Službenici Odjeljenja za poljoprivredne stručne poslove uzgojno selekcijski i savjetodavni rad vode dva registra i to: Jedinstveni registar korisnika gotovinskih naknada na koje se ne uplaćuju doprinosi u skladu sa Zakonom o jedinstvenom registru („Službene novine Federacije BiH, broj: 25/17). Ukupno u 2025. godini u bazu podataka uneseno je **969** korisnika.

Na osnovu Odluke Vlade Kantona Sarajevo od 10.03.2021. godine Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo i Ured za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo dužni su voditi Registar korisnika podsticaja u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo. Unos podataka vrši službenik Ministarstva privrede, a Ured za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo uspostavlja i vodi registar. Službenik Ministarstva privrede u 2025. godini izvršio je unos podataka za **1.780** korisnika novčanih podsticaja.

Naime, svrha Registra je uspostava centralizovanog, kvalitetnog i učinkovitog pregleda podsticaja dodjeljenih na osnovu Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo. Na ovaj način je dodatno osigurana transparentnost u dodjeli novčanih podsticaja u poljoprivredi na području KS, kao i prevencija mogućih koruptivnih radnji.

2.5 Broj obrađenih predmeta-zahtjeva

U toku 2025. godine Odjeljenje je rješavalo **2.406** zahtjeva za ostvarenje prava na kantonalni novčani podsticaj po mjerama direktne podrške, mjere podrške ruralnog razvoja i ostale mjere podrške. Za federalne novčane podrške zaprimljeno je i rješavano **1.759** zahtjev, što znači da je u 2025. godini Odjeljenje rješavalo **4.165** zahtjeva.

U tabeli br. 2 prikazan je pregled zaprimljenih, pozitivno i negativno riješenih kantonalnih zahtjeva za novčani podsticaj za poljoprivrednu proizvodnju po općinama Kantona Sarajevo u 2025. godini.

Tabela br. 2 Broj obrađenih predmeta u 2025.godini

Općine Kantona Sarajevo	Broj zahtjeva prenesenih iz 2024.g. (zbog trajanja ciklusa proizvo.)	Broj zahtjeva zaprimljenih u 2025. godini	Ukupan broj zahtjeva na rješavanju u 2025. godini	Broj pozitivno riješenih zahtjeva (isplaćeni predmeti u 2024.)	Broj negativno riješenih zahtjeva	Broj zahtjeva od kojih su kandidati odustali	Broj zahtjeva prenesenih u 2026. g. (zbog trajanja ciklusa proizvo.)
Stari Grad	3	63	66	43	11	12	0

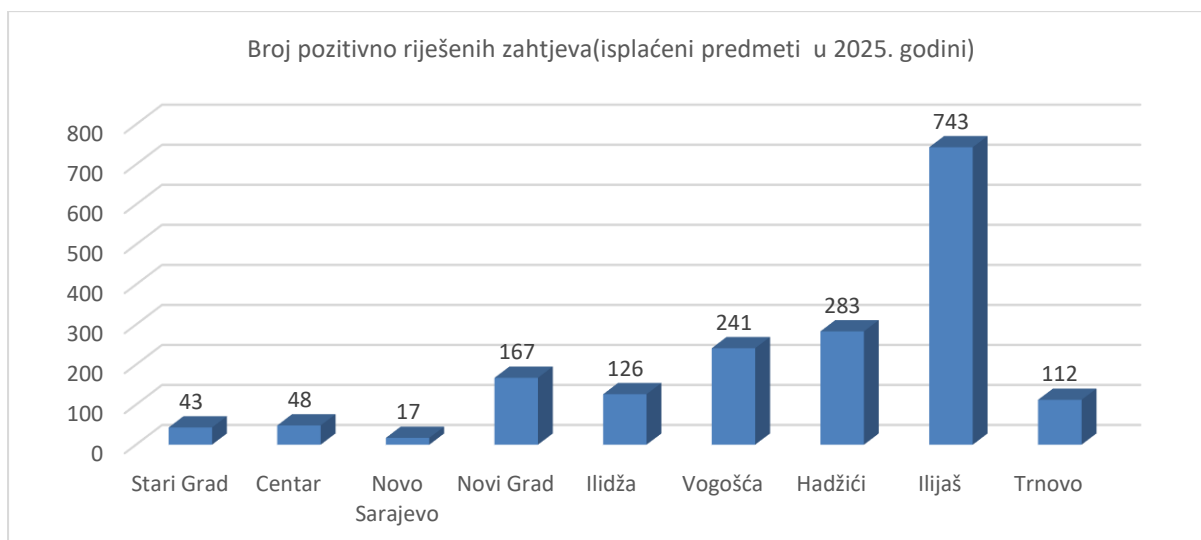
Centar	5	63	68	48	12	5	3
Novo Sarajevo	0	17	17	17	0	0	0
Novi Grad	2	218	220	167	36	14	3
Ilidža	15	152	167	126	22	14	5
Vogošća	31	289	320	241	49	15	15
Hadžići	10	400	410	283	97	23	7
Ilijaš	56	928	984	743	128	54	59
Trnovo	4	150	154	112	28	9	5
UKUPNO	126	2280	2406	1780	383	146	97

Najviše podnesenih zahtjeva za kantonalni novčani podsticaj je iz ruralnih općina Kantona Sarajevo koje imaju najviše poljoprivrednih domaćinstava, a koje ujedno raspolažu i sa najviše obradivog poljoprivrednog zemljišta i drugim prirodnim resursima. To su općine Ilijaš, Hadžići i Vogošća.

Ohrabruje činjenica da iz općina, koje su pretežno urbane, ima dosta pristiglih zahtjeva što ukazuje na to da se stanovništvo ovih općina sve više usmjerava ka poljoprivrednoj proizvodnji kupujući ili uzimajući u zakup poljoprivredno zemljište u ruralnim područjima Kantona Sarajevo. Takve su općine Novi Grad i Ilidža.

U narednom grafikonu imamo prikaz broja pozitivno riješenih zahtjeva u 2025. godini po općinama.

Grafikon 1: Broj pozitivno riješenih zahtjeva po općinama –isplaćeni zahtjevi u 2025. godini

2.6 Broj predmeta po proizvodnjama u 2025. godini

U tabeli broj 3 dat je pregled obrađenih zahtjeva za kantonalni novčani podsticaj po mjerama poljoprivredne proizvodnje i ruralnog razvoja kao i ostale mjere

Tabela 3: Opći pregled broja predmeta po proizvodnjama u 2025. godini

Rb.	Vid poljoprivredne proizvodnje	Pozitivno riješeni	Negativno riješeni	Prenos u 2026. god.	Zaključak	Ukupno na rješavanju u 2025. god
1.	Farma krava koja je u sistemu otkupa mlijeka	504	51	0	7	562
2.	Farma krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka	122	66	0	15	203
3.	Vlastiti uzgoj teladi namijenjenih daljem tovu	43	1	13	10	67
4.	Vlastiti uzgoj priplodnih junica	72	21	0	10	103
5.	Farma za tov junadi	96	9	62	30	197
6.	Farma ovaca	183	18	0	5	206
7.	Farma koza	9	2	0	0	11
8.	Farma za tov svinja	0	0	0	0	0
9.	Farma za tov piladi	108	1	13	1	123
10.	Inkubacijska proizvodnja pilića	0	0	0	0	0
11.	Farma koka nosilja	8	0	1	1	10
12.	Pčelinjak	227	19	0	13	259
13.	Proizvodnja hljebnih žita (pšenica i raž)	5	0	0	0	5
14.	Proizvodnja stočnih žita (ječam, zob, tritikal i kukuruz)	32	38	0	0	70
15.	Proizvodnja heljde	0	0	0	0	0
16.	Proizvodnja povrća na otvorenom	54	32	0	8	94
17.	Proizvodnja povrća na zatvorenom prostoru	120	32	0	19	171
18.	Održavanje zasada krošnjastog voća	2	2	0	0	4
19.	Realizacija proizvodnje krošnjastog voća	2	0	0	0	2
20.	Realizacija jagodičastog voća	2	0	0	0	2
21.	Proizvodnja krmnog bilja	6	0	0	1	7
22.	Proizvodnja ljekovitog i aromatičnog bilja	3	0	0	1	4
23.	Organska proizvodnja -biljna proizvodnja	1	0	0	0	1
24.	Organska proizvodnja- pčelarstvo	0	1	0	0	1
25.	Nabavka komposta-supstrata za proizvodnju gljiva u zatvorenom prostoru	8	0	3	6	17
26.	Plaćanje maldim poljoprivrednicima za preuzimanje gazdinstva	1	0	0	0	1

27.	Očuvanje biodiverziteta, okoliša, pejzaža-buša	0	0	0	0	0
28.	Očuvanje biodiverziteta, okoliša, pejzaža-bbosanski brdski konj	0	0	0	0	0
29.	Očuvanje biodiverziteta, okoliša, pejzaža-pas tronjak	0	0	0	0	0
30.	Podizanje višegodišnjih zasada voća-jabuka, šljiva, kruška, trešnja	0	0	0	0	0
31.	Orah, lješnjak	1	0	0	0	1
32.	Jagoda, malina, kupina, borovnica, ribizla, ogrozd, aronija	1	0	0	0	1
33.	Izgradnja poljoprivrednih objekata	3	1	0	0	4
34.	Nabavka poljoprivredne mehanizacije u animalnoj i biljnoj proizvodnji	98	70	0	13	181
35.	Nabavka opreme u animalnoj i biljnoj proizvodnji	36	17	0	2	55
36.	Nabavka rasplodne stoke	10	0	0	0	10
37.	Pokretanje poslova mladih poljoprivrednika	1	1	0	2	4
38.	Uvođenja sistema kvaliteta za poljoprivredne proizvode i hranu	0	0	0	0	0
38.	Podrška za ulaganje u preradu i pakovanje mliječnih i mesnih proizvoda na gazdinstvu	0	0	0	0	0
39.	Podrška za ulaganje u preradu i sušenje i pakovanje voća i povrća na gazdinstvu	0	0	0	0	0
40.	Podrška za ulaganje u seoski turizam na gazdinstvu	0	0	0	0	0
41.	Podrška za ostala ulaganja na gazdinstvu	0	0	0	0	0
42.	Podrška organskoj proizvodnji-prvo certificiranje proizvodnje	0	0	0	0	0

43.	Podrška poljoprivredno-okolišnim mjerama na gazdinstvu za ublažavanje negativnih posljedica klimatskih promjena	0	0	0	0	0
44.	Podrška osnovnim uslugama i obnova sela u ruralnim područjima	0	0	0	0	0
45.	Podrška za organizovani otkup svježeg mlijeka sa farmi krava do 30 grla	15	0	4	1	20
46.	Podrška za organizovani otkup svježeg mlijeka sa farmi krava od 31 grla – 100 grla	5	0	1	0	6
47.	Podrška za kupovinu staklenika i plastenika	0	0	0	1	1
48.	Podrška za nabavku opreme u gljivarskoj proizvodnji	0	0	0	0	0
49.	Podrška za organsku proizvodnju- drugo i svako naredno certificiranje proizvodnje	2	1	0	0	3
UKUPNO OBRADENO		1780	383	97	146	2406

Iz tabele br. 3 jasno je uočljivo da je najviše podnesenih zahtjeva za novčani podsticaj bilo u animalnoj proizvodnji i to: farma krava koja je u sistemu otkupa mlijeka, pčelinjak, farma ovaca, farma krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka, farma za tov junadi, farma za tov piladi, i za vlastiti uzgoj priplodnih junica. Navedeno ukazuje na činjenicu da je stočarstvo još uvijek vodeća grana poljoprivrede na području Kantona Sarajevo, mada je podnesen znatan broj zahtjeva i za biljnu proizvodnju gdje je najviše zahtjeva podneseno za proizvodnju povrća u zatvorenom prostoru, zasijane površine merkantilnim krompirom i zasijane površine merkantilnim žitaricama- stočnim žitima.

Znatno je smanjen broj podnesenih zahtjeva za kupovinu poljoprivredne mehanizacije, priključnih sredstava i opreme u biljnoj i animalnoj proizvodnji, kao i za kupovinu priplodnih junica. Također smanjen je broj zahtjeva i za farmu muznih krava koje nisu u sistemu otkupa mlijeka iz razloga što je farmerima za ostvarenje prava na novčani podsticaj za ovaj vid proizvodnje **potrebno** da na farmi imaju minimalno tri krave.

3. ANALIZA OSTVARENIH PRAVA NA KANTONALNI NOVČANI PODSTICAJ ZA POLJOPRIVREDNU PROIZVODNJU PO MJERAMA PODRŠKE U 2025. GODINI

Ostvareno pravo na novčani podsticaj po mjerama podsticaja

U 2025. godini pozitivno je riješeno **1.780** zahtjeva te je za realizovane mjere direktne podrške, mjere ruralnog razvoja i ostale mjere podrške isplaćen iznos od: **7.512.946,04 KM**.

U tabeli br. 4 dat je pregled ostvarenog prava na novčani podsticaj po svim mjerama podrške kao i postotak učešća svake mjere pojedinačno.

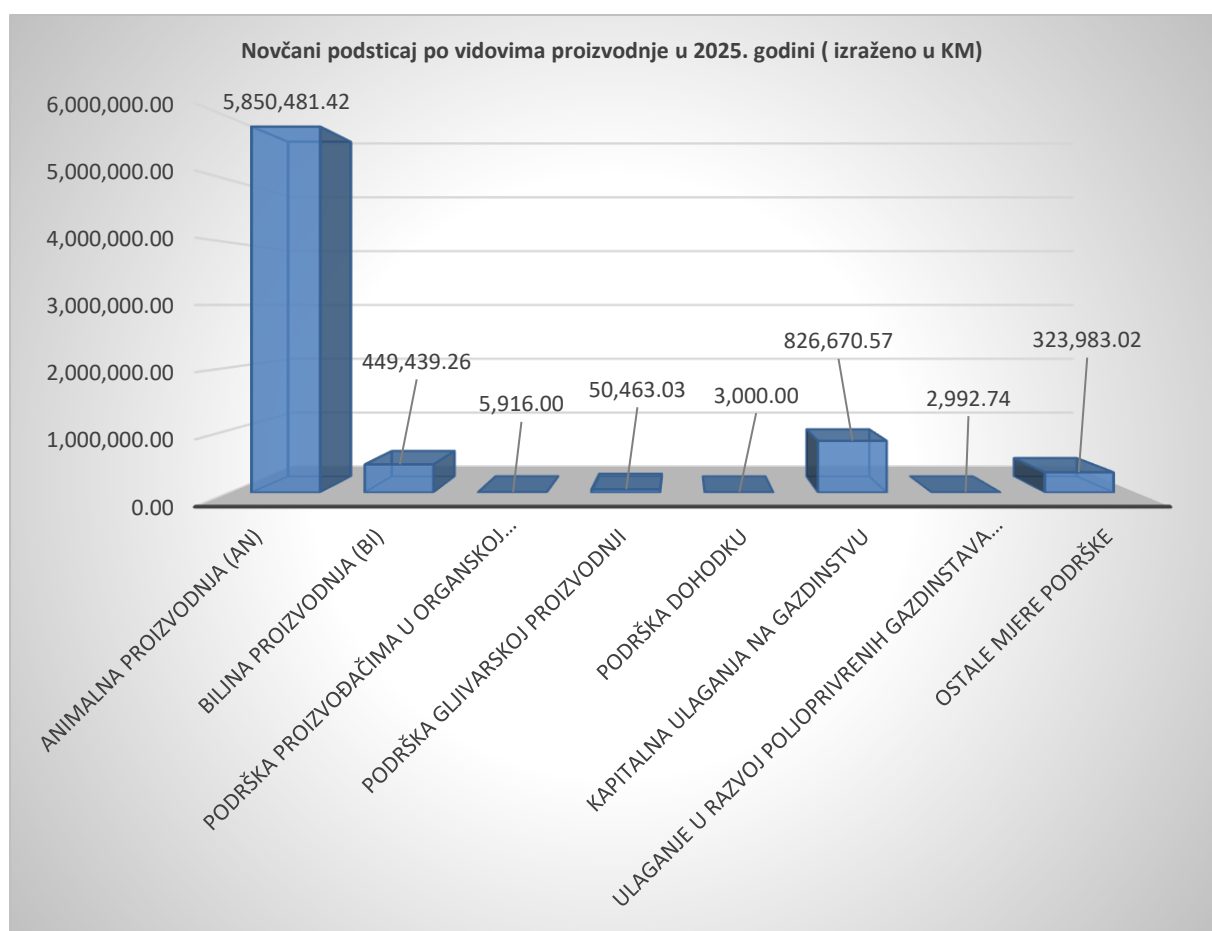
Tabela 4: Novčani podsticaji po vidovima proizvodnje i za sve kategorije proizvođača

MJERE DIREKNTNE PODRŠKE PROIZVODNJAMA		Ostvareno pravo na novčani podsticaj u KM	Učešće %
Podrška proizvođačima u animalnoj proizvodnji			
a1)	Farma mliječnih krava koja je u sistemu otkupa mlijeka (od 600 do 800 l po grlu)	270.333,00	3,60
a2)	Farma mliječnih krava koja je u sistemu otkupa mlijeka (od 801 do 1,000 l po grlu)	254.478,00	3,39
a3)	Farma mliječnih krava koja je u sistemu otkupa mlijeka (opreko 1.000 l po grlu)	1.776.686,60	23,65
a4)	Farma krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka	403.200,00	5,36
a5)	Vlastiti uzgoj teladi namijenjenih daljem tovu	87.192,20	1,16
a6)	Vlastiti uzgoj priplodnih junica	530.242,50	7,05
a7)	Farma za tov junadi	466.196,80	6,20
b) Podrška ovčarstvu			
b1)	Farma ovaca	961.579,40	12,80
c) Podrška kozarstvu			
c1)	Farma koza	23.533,60	0,34
d) Podrška svinjogojstvu			
d1)	Farma za tov svinja	0,00	0
e) Podrška peradarstvu			
e1)	Farma za tov piladi	609.330,92	8,11
e2)	Inkubacijska proizvodnja jednodnevnih pilića	0,00	0
e3)	Farma koka nosilja	83.254,00	1,10
f) Podrška u pčelarstvu			
f1)	Pčelinjak	384.454,40	5,11
B. Podrška proizvođačima u biljnoj proizvodnji			
a1)	Proizvodnja – hljebnih žita (pšenica i raž)	17.586,00	0,23
a2)	Proizvodnja-stočnih žita (ječam, zob, tritikal i kukuruz)	96.281,25	1,28
a3)	Proizvodnja heljde	0,00	0
b) Podrška povrtlarskoj proizvodnji			
b1)	Proizvodnja povrća na otvorenom	174.868,84	2,32
b2)	Proizvodnja povrća u zatvorenom prostoru	117.728,40	1,58
c) Podrška voćarskoj proizvodnji			
c1)	Održavanje zasada krošnjastog voća	1.813,00	0,02
c2)	Realizacija proizvodnja krošnjastog voća	16.660,00	0,23
c3)	Realizacija jagodičastog voća	666,77	0
d) Podrška u proizvodnji krmnog bilja			
d1)	Proizvodnja krmnog bilja	10.455,00	0,14
e) Podrška u proizvodnji ljekovitog i aromatičnog bilja			
e1)	Proizvodnja ljekovitog i aromatičnog bilja	13.380,00	0,18
C. Podrška proizvođačima u organskoj proizvodnji			
a)	Organska proizvodnja-biljna proizvodnja	5.916,00	0,08
b)	Organska proizvodnja-pčelarstvo	0,00	0

D. Podrška gljivarskoj proizvodnji			
a)	Nabavku komposta-supstrata za proizvodnju gljiva u zatvorenom prostoru	50.463,03	0,68
E. Podrška dohodku			
a)	Plaćanje mladim poljoprivrednicima za preuzimanje gazdinstva	3.000,00	0,04
b) Plaćanje proizvođačima za očuvanje biodiverziteta, okoliša i pejzaža			
b1)	Očuvanje biodiverziteta, okoliša i pejzaža-buša	0,00	0
b2)	Očuvanje biodiverziteta, okoliša i pejzaža-bosanski brdski konji	0,00	0
b3)	Očuvanje biodiverziteta, okoliša i pejzaža-pas tronjak	0,00	0
2. MJERE PODRŠKE RURALNOM RAZVOJU			
A. Kapitalna ulaganja na gazdinstvu			
a) Podizanje višegodišnjih zasada u voćarstvu			
a1)	Jabuka, šljiva, kruška, trešnja	0,00	0
a2)	Orah, lješnjak	900,00	0,012
a3)	Jagoda, malina, kupina, borovnica, brusnica, ribizla, ogrozd, aronija	900,00	0,012
b) Podrška za izgradnju poljoprivrednih objekata			
b)	Izgradnja poljoprivrednih objekata	117.158,44	1,56
c) Podrška za nabavku poljoprivredne mehanizacije i opreme u animalnoj i biljnoj proizvodnji			
c1)	Nabavka poljoprivredne mehanizacije u animalnoj i biljnoj proizvodnji	511.946,13	6,81
c2)	Nabavka opreme u animalnoj i biljnoj proizvodnji	56.931,63	0,75
d) Podrška za nabavku rasplodne stoke			
d1)	Nabavka rasplodne stoke	138.834,37	1,85
B. Ulaganje u razvoj poljoprivrednih gazdinstava i njihovog poslovanje			
a)	Podrška u razvoju poljoprivrednih gazdinstava		
a1)	Pokretanje poslovanje mladih poljoprivrednika	2.992,74	0,04
a2)	Uvođenje sistema kvaliteta za poljoprivredne proizvode i hranu	0,00	0
C. Jačanje diverzifikacije ruralne ekonomije			
a)	Podrška za ulaganje u preradu i pakovanje mliječnih i mesnih proizvoda na gazdinstvu	0,00	0
b)	Podrška za ulaganje u preradu i sušenje i pakovanje voća i povrća na gazdinstvu	0,00	0
c)	Podrška za ulaganje u seoski turizam na gazdinstvu	0,00	0
d)	Podrška za ostala ulaganja na gazdinstvu	0,00	0
D. Unapređenje agrookoliša			
a)	Podrška organskoj proizvodnji-prvo certificiranje proizvodnje	0,00	0
b)	Podrška poljoprivredno-okolišnim mjerama na gazdinstvu za ublažavanje negativnih posljedica klimatskih promjena	0,00	0
E. Osnovne usluge i obnovu sela u ruralnim područjima			
a)	Podrška osnovnim uslugama i obnova sela u ruralnim područjima	0,00	0
3. OSTALE MJERE PODRŠKE			
A. Podrška za organizovani otkup svježeg mlijeka			
a)	Podrška za organizovani otkup svježeg mlijeka sa farmi krava do 30 grla	309.321,12	4,12

b)	Podrška za organizovani otkup svježeg mlijeka sa farmi krava od 31 grla – 100 grla	13.388,94	0,18
B. Podrška za kupovinu staklenika i plastenika			
a)	Podrška za kupovinu staklenika i plastenika	0,00	0
C.	Podrška za nabavku opreme u gljivarskoj proizvodnji		
a)	Podrška za nabavku opreme u gljivarskoj proizvodnji	0,00	0
D. Podrška za organsku proizvodnju-drugo i svako naredno certificiranje proizvodnje			
a)	Podrška za organsku proizvodnju-drugoi svako naredno certificiranje proizvodnje	1.272,96	0,02
UKUPNO UTROŠENO SREDSTAVA ZA PODSTICAJ U 2025. GODINI		7.512.946,04	100%

Grafikon 2: Novčani podsticaji po mjerama podrške u 2025. godini

3.1 Ostvareno pravo na novčani podsticaj po kategoriji kandidata

U skladu sa Zakonom o novčanim podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju na području Kantona Sarajevo kandidati za novčani podsticaj svrstani su u tri kategorije: neregistrovani kandidati, registrovani kandidati-dopunska djelatnost, registrovani kandidati-osnovna djelatnost i pravni subjekti, na osnovu čega su utvrđeni različiti iznosi podsticaja po jedinici ostvarene poljoprivredne proizvodnje.

U narednoj tabeli daje se pregled broja kandidata (gazdinstava) po kategorijama koji su ostvarili novčani podsticaj u 2023., 2024. i 2025. godini.

Tabela 5: Pregled broja kandidata (gazdinstava) po kategorijama koji su ostvarili novčani podsticaj u 2023., 2024. i 2025. godini.

KANDIDATI	2023.GODINA	2024.GODINA	2025.GODINA
PRAVNA LICA	33	31	32
REGISTOROVANO FIZIČKO LICE-OSNOVNA DJELATNOST	150	168	149
REGISTOROVANO FIZIČKO LICE-DOPUNSKA DJELATNOST	46	44	54
FIZIČKA LICA	887	1.072	553
UKUPNO	1.116	1.315	788

Iz navedenog zaključujemo da se u odnosu na 2023. godinu ukupan broj kandidata u 2024. godini povećao za 199 kandidata, da bi se broj kandidata u 2025. godini u odnosu na 2024. godinu drastično smanjio na 788 kandidata, što je drastičan pad za 525 kandidata u odnosu na 2024. godinu. Po kategorijama kandidata došlo je do smanjenja broja registrovanih fizičkih lica - osnovna djelatnost gdje se broj kandidata smanjio u odnosu na prethodnu godinu za 19 kandidata, broj pravnih lica porastao je za jednog kandidata, dok se broj registrovanih fizičkih lica dopunska djelatnost porastao za 10 kandidata, dok se broj kandidata - fizička lica drastično smanjio za 519 u odnosu na 2024. godinu.

U tabeli br. 6 dat je pregled ostvarenog i isplaćenog novčanog podsticaja u 2025. godini (u KM) po kategoriji kandidata (registrovani – neregistrovani kandidati) za sve mjere poljoprivredne proizvodnje.

Tabela 6: Indikatori ostvarenog i isplaćenog novčanog podsticaja prema kategorijama kandidata u 2025. godini

POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA		KM Registrovana lica (pravna i osnovna djelatnost)	KM Registrovana lica (dopunska djelatnost)	KM Neregistrovana lica (fizička lica)	KM Neprofitne organiz.	KM UKUPNO PO VIDOVIMA PROIZVO-DNJE
MJERE DIREKTNE PODRŠKE PROIZVODNJAMA						
Podrška proizvođačima u animalnoj proizvodnji						
a1)	Farma mliječnih krava koja je u sistemu otkupa mlijeka (od 600 do 800 l po grlu)	148.365,00	9.072,00	112.896,00	/	270.333,00
a2)	Farma mliječnih krava koja je u sistemu otkupa mlijeka (od 801 do 1,000 l po grlu)	147.076,00	39.308,80	68.093,20	/	254.478,00

a3)	Farma mliječnih krava koja je u sistemu otkupa mlijeka (opreko 1.000 l po grlu)	1.524.250,00	111.561,60	140.875,00	/	1.776.686,60
a4)	Farma krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka	243.500,00	26.000,00	133.700,00	/	403.200,00
a5)	Vlastiti uzgoj teladi namijenjenih daljem tovu	78.100,00	5.459,20	3.633,00	/	87.192,20
a6)	Vlastiti uzgoj priplodnih junica	437.475,00	23.940,00	68.827,50	/	530.242,50
a7)	Farma za tov junadi	385.388,80	14.616,00	66.192,00	/	466.196,80
b) Podrška ovčarstvu						
b1)	Farma ovaca	528.678,00	82.468,80	350.432,60	/	961.579,40
c) Podrška kozarstvu						
c1)	Farma koza	11.408,00	3.496,00	8.629,60	/	23.533,60
d) Podrška svinjogojstvu						
d1)	Farma za tov svinja	0,00	0,00	0,00	/	0,00
e) Podrška peradarstvu						
e1)	Farma za tov piladi	609.330,92	0,00	0,00	/	609.330,92
e2)	Inkubacijska proizvodnja jednodnevnih pilića	0,00	0,00	0,00	/	0,00
e3)	Farma koka nosilja	57.450,00	25.804,00	0,00	/	83.254,00
f) Podrška u pčelarstvu						
fl)	Pčelinjak	34.048,00	73.318,40	277.088,00	/	384.454,40
B. Podrška proizvođačima u biljnoj proizvodnji						
a) Podrška u ratarskoj proizvodnji						
a1)	Proizvodnja – hljebnih žita (pšenica i raž)	8.730,00	8.856,00	0,00	/	17.586,00
a2)	Proizvodnja-stočnih žita (ječam, zob, tritikal i kukuruz)	73.755,00	13.260,00	9.266,25	/	96.281,25
a3)	Proizvodnja heljde	0,00	0,00	0,00	/	0,00
b) Podrška povrtlarskoj proizvodnji						
b1)	Proizvodnja povrća na otvorenom	117.221,00	21.234,40	36.413,44	/	174.868,84
b2)	Proizvodnja povrća u zatvorenom prostoru	53.713,80	5.104,00	58.910,60	/	117.728,40
c) Podrška voćarskoj proizvodnji						
c1)	Održavanje zasada krošnjastog voća	0,00	0,00	1.813,00	/	1.813,00
c2)	Realizacija proizvodnja krošnjastog voća	0,00	0,00	16.660,00	/	16.660,00
c3)	Realizacija jagodičastog voća	0,00	0,00	666,77	/	666,77
d) Podrška u proizvodnji krmnog bilja						
d1)	Proizvodnja krmnog bilja	7.845,00	1.980,00	630,00	/	10.455,00
e) Podrška u proizvodnji ljekovitog i aromatičnog bilja						
e1)	Proizvodnja ljekovitog i aromatičnog bilja	8.400,00	4.980,00	0,00	/	13.380,00
C. Podrška proizvođačima u organskoj proizvodnji						
a)	Organska proizvodnja-biljna proizvodnja	5.916,00	0,00	0,00	/	5.916,00

b)	Organska proizvodnja-pčelarstvo	0,00	0,00	0,00	/	0,00
D. Podrška gljivarskoj proizvodnji						
a)	Nabavku komposta-supstrata za proizvodnju gljiva u zatvorenom prostoru	50.463,03	0,00	0,00	/	50.463,03
E. Podrška dohodku						
a)	Plaćanje mladim poljoprivrednicima za preuzimanje gazdinstva	3.000,00	0,00	0,00	/	3.000,00
b) Plaćanje proizvođačima za očuvanje biodiverziteta, okoliša i pejzaža						
b1)	Očuvanje biodiverziteta, okoliša i pejzaža-buša	0,00	0,00	0,00	/	0,00
b2)	Očuvanje biodiverziteta, okoliša i pejzaža-bosanski brdski konji	0,00	0,00	0,00	/	0,00
b3)	Očuvanje biodiverziteta, okoliša i pejzaža-pas tronjak	0,00	0,00	0,00	/	0,00
2. MJERE PODRŠKE RURALNOM RAZVOJU						
A.Kapitalna ulaganja na gazdinstvu						
a)Podizanje višegodišnjih zasada u voćarstvu						
a1)	Jabuka, šljiva, kruška, trešnja	0,00	0,00	0,00	/	0,00
a2)	Orah, lješnjak	900,00	0,00	0,00	/	900,00
a3)	Jagoda, malina, kupina, borovnica, brusnica, ribizla, ogrozd, aronija	900,00	0,00	0,00	/	900,00
b) Podrška za izgradnju poljoprivrednih objekata						
b)	Izgradnja poljoprivrednih objekata	70.000,00	0,00	47.158,44	/	117.158,44
c) Podrška za nabavku poljoprivredne mehanizacije i opreme u animalnoj i biljnoj proizvodnji						
c1)	Nabavka poljoprivredne mehanizacije u animalnoj i biljnoj proizvodnji	383.420,96	15.380,28	113.144,89	/	511.946,13
c2)	Nabavka opreme u animalnoj i biljnoj proizvodnji	45.181,42	1.315,20	10.435,01		56.931,63
d)Podrška za nabavku rasplodne stoke						
d1)	Nabavka rasplodne stoke	127.006,75	0,00	11.827,62	/	138.834,37
B. Ulaganje u razvoj poljoprivrednih gazdinstava i njihovog poslovanje						
a) Podrška u razvoju poljoprivrednih gazdinstava						
a1)	Pokretanje poslovanje mladih poljoprivrednika	2.992,74	0,00	0,00	/	2.992,74
a2)	Uvođenje sistema kvaliteta za poljoprivredne proizvode i hranu	0,00	0,00	0,00	/	0,00
C. Jačanje diverzifikacije ruralne ekonomije						
a)	Podrška za ulaganje u preradu i pakovanje mliječnih i mesnih proizvoda na gazdinstvu	0,00	0,00	0,00	/	0,00

b)	Podrška za ulaganje u preradu i sušenje i pakovanje voća i povrća na gazdinstvu	0,00	0,00	0,00	/	0,00
c)	Podrška za ulaganje u seoski turizam na gazdinstvu	0,00	0,00	0,00	/	0,00
d)	Podrška za ostala ulaganja na gazdinstvu	0,00	0,00	0,00	/	0,00
D. Unapređenje agrookoliša						
a)	Podrška organskoj proizvodnji-prvo certificiranje proizvodnje	0,00	0,00	0,00	/	0,00
b)	Podrška poljoprivredno-okolišnim mjerama na gazdinstvu za ublažavanje negativnih posljedica klimatskih promjena	0,00	0,00	0,00	/	0,00
E. Osnovne usluge i obnovu sela u ruralnim područjima						
a)	Podrška osnovnim uslugama i obnova sela u ruralnim područjima	0,00	0,00	0,00	/	0,00
3. OSTALE MJERE PODRŠKE						
A. Podrška za organizovani otkup svježeg mlijeka						
a)	Podrška za organizovani otkup svježeg mlijeka sa farmi krava do 30 grla	309.321,12	0,00	0,00	/	309.321,12
b)	Podrška za organizovani otkup svježeg mlijeka sa farmi krava od 31 grla – 100 grla	13.388,94	0,00	0,00	/	13.388,94
B. Podrška za kupovinu staklenika i plastenika						
a)	Podrška za kupovinu staklenika i plastenika	0,00	0,00	0,00	/	0,00
C. Podrška za nabavku opreme u gljivarskoj proizvodnji						
a)	Podrška za nabavku opreme u gljivarskoj proizvodnji	0,00	0,00	0,00	/	0,00
D. Podrška za organsku proizvodnju-drugo i svako naredno certificiranje proizvodnje						
a)	Podrška za organsku proizvodnju-drugoi svako naredno certificiranje proizvodnje	561,60	711,36	0,00	/	1.272,96
UKUPNO UTROŠENO SREDSTAVA ZA PODSTICAJ U 2025. GODINI		5.487.787,09	487.866,04	1.537.292,91	/	7.512.946,04

Analitički pregled ostvarenih prava na novčane podsticaje od strane poljoprivrednih proizvođača, odnosno iznosi isplaćenih novčanih podsticaja za sve vidove poljoprivredne proizvodnje u 2025. godini bit će objavljeni na web stranici Ministarstva privrede (www.mp.ks.gov.ba) nakon usvajanja izvještaja od strane Vlade Kantona Sarajevo. Pored navedenog isti podaci će biti ažurirani u registru korisnika podsticaja u poljoprivredi na stranici Ureda za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom.

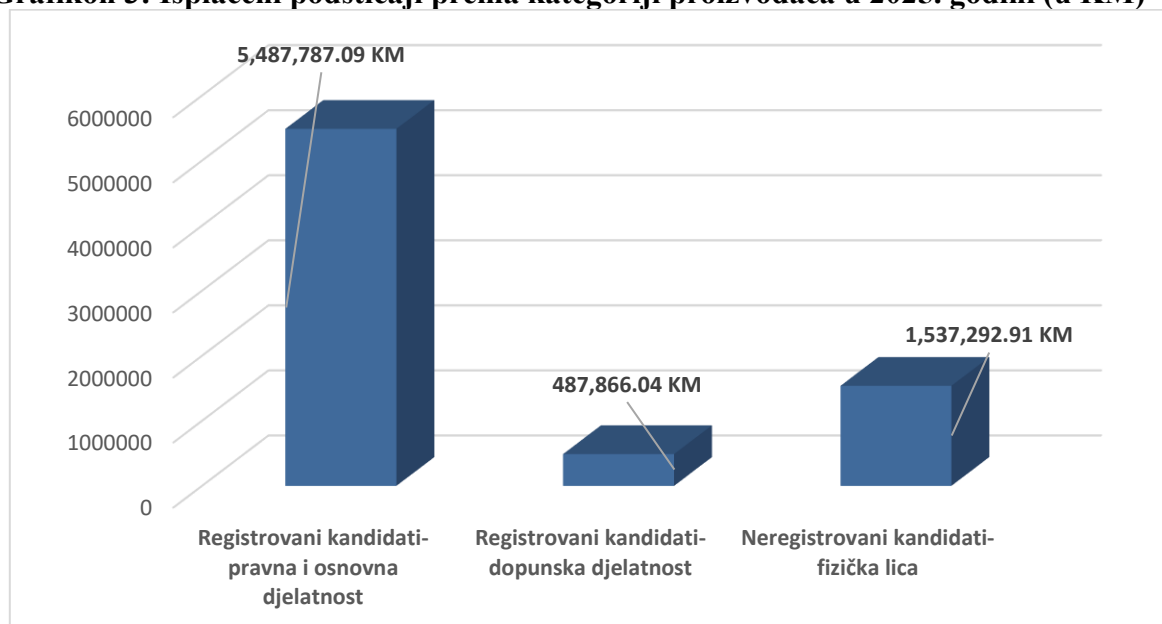
(<https://www.anticorruptiks.com/registar-korisnika-podsticaja-poljoprivredi-kantona-sarajevo>).

U tabeli br. 7 dat je pregled visine ostvarenog prava na novčani podsticaj za sve mjere podrške u poljoprivredi i ruralnom razvoju u 2025. godini za sve tri kategorije kandidata sa područja Kantona Sarajevo.

Tabela 7: Ostvareno pravo na novčani podsticaj po kategoriji kandidata

Vid proizvodnje	Registrovani kandidati-pravna i osnovna djelatnost (KM)	Registrovani kandidati-dopunska djelatnost (KM)	Neregistrovani kandidati-fizička lica (KM)
Animalna proizvodnja (An)	4.205.069,72	415.044,80	1.230.366,90
Biljna proizvodnja (Bi)	269.664,81	55.414,40	124.360,05
Podrška proizvođačima u organskoj proizvodnji	5.916,00	0,00	0,00
Podrška gljivarskoj proizvodnji	50.463,03	0,00	0,00
Podrška dohodku	3.000,00	0,00	0,00
Kapitalna ulaganja na gazdinstvu	627.409,13	16.695,48	182.565,96
Ulaganje u razvoj poljoprivrednih gazdinstava i njihovog poslovanja	2.992,74	0,00	0,00
Ostale mjere podrške	323.271,66	711,36	0,00
UKUPNO	5.487.787,09	487.866,04	1.537.292,91
SVE UKUPNO	7.512.946,04		

Grafikon 3: Isplaćeni podsticaji prema kategoriji proizvođača u 2025. godini (u KM)

Procentualni udio ostvarenih prava na novčani podsticaj po kategoriji kandidata je slijedeći:

- **73,04 %** prava na novčani podsticaj su ostvarili registrovani kandidati-osnovna djelatnost i pravna lica,
- **6,50 %** prava na novčani podsticaj su ostvarili kandidati koji su poljoprivrednu proizvodnju registrovali kao dopunsku djelatnost,
- **20,46 %** prava na novčani podsticaj su ostvarili neregistrovani kandidati-fizička lica.

Iz navedenog pregleda može se vidjeti da su registrovani kandidati procentualno ostvarili najveći udio novčanih podsticaja.

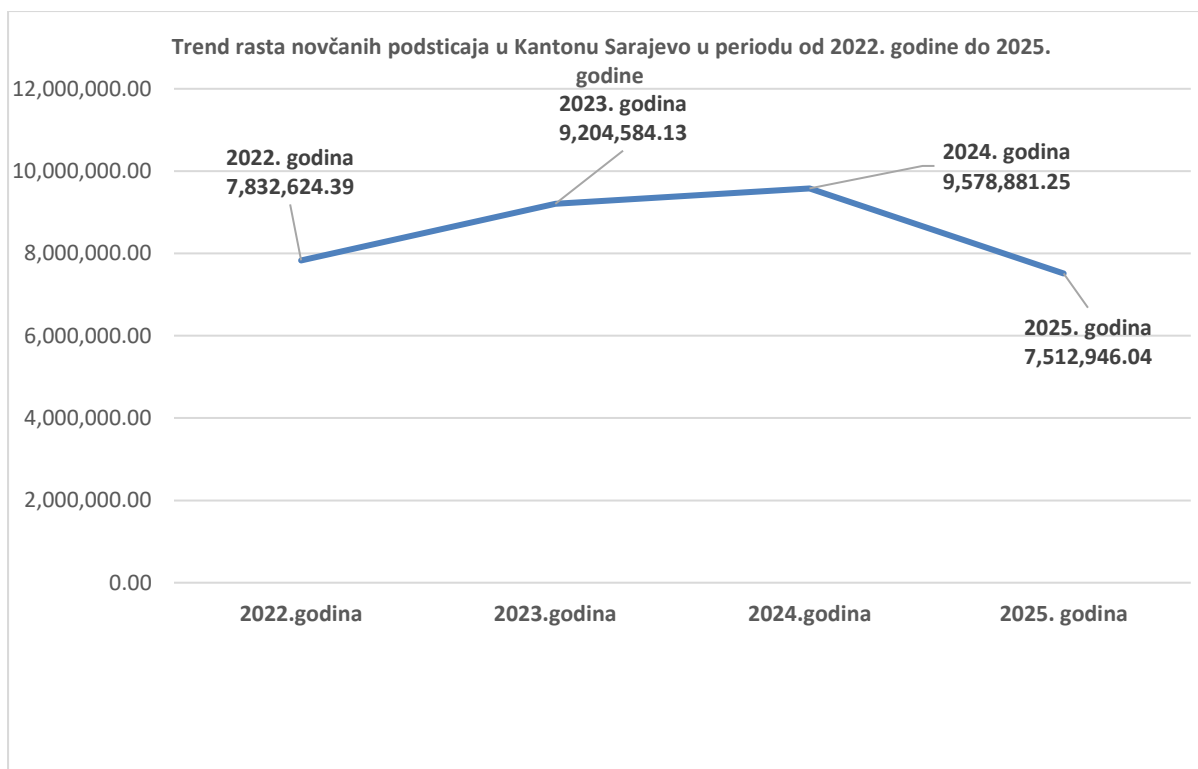
Realizovana novčana sredstva po ostvarenim mjerama proizvodnje u periodu od 2022. do 2025. godine

U tabeli br. 8 dati su uporedni pokazatelji o ostvarenim pravima na novčani podsticaj i procentualnom učešću ostvarenog prava po mjerama poljoprivredne proizvodnje u periodu od 2022. do 2025. godine.

Tabela 8: Realizovana novčana sredstva po ostvarenim mjerama proizvodnje u periodu od 2022. do 2025. godine

Vid proizvodnje	2022.godina		2023.godina		2024.godina		2025.godina	
	Iznos KM	%	Iznos KM	%	Iznos KM	%	Iznos KM	%
Animalna proizvodnja	5.034.233,80	64,24	5.731.313,98	62,24	6.350.414,92	66,3	5.850.481,42	77,9
Biljna proizvodnja	668.898,91	8,54	719.243,03	7,81	779.019,17	8,13	449.439,26	5,98
Podrška proizvođačima u organskoj proizvodnji	17.249,86	0,22	19.520,48	0,21	14.234,61	0,15	5.916,00	0,08
Podrška gljivarskoj proizvodnji	113.380,72	1,45	97.568,93	1,06	98.390,16	1,03	50.463,03	0,68
Podrška dohodku	0,00	0	0,00	0	0,00	0	3.000,00	0,04
Kapitalna ulaganja na gazdinstvu	1.998.860,94	25,52	2.636.937,71	28,62	2.336.823,09	24,40	826.670,57	11
Ulaganje u razvoj poljoprivrednih gazdinstava i njihovog poslovanje	0,00	0	0,00	0	0,00	0	2.992,74	0,03
Ostale mjere podrške	0,00	0	0,00	0	0,00	0	323.983,02	4,31
UKUPNO	7.832.624,39	100	9.204.584,13	100	9.578.881,25	100	7.512.946,04	100

Grafikon 4: Trend rasta isplaćenih novčanih podsticaja u periodu od 2022. do 2025. godine

Iz uporednih pokazatelja o ostvarenim pravima na novčani podsticaj iz grafičkog prikaza za 2022., 2023., 2024. i 2025. godinu može se vidjeti kontinuirani trend rasta isplaćenih novčanih podsticaja u protekle tri godine. Međutim u 2025. godini bilježimo znatan pad ostvarenog prava na novčani podsticaj koji je manji u odnosu na 2024. godinu za **2.065.935,21 KM**. Veliki pad se desio kod kapitalnih ulaganja gdje je u 2025. godini u odnosu na 2024. godinu manje isplaćeno novčanih podsticaja za **1.510.152,52 KM**. Također i za biljnu proizvodnju je u 2025. godini isplaćeno manje novčanih sredstava za **300.000,00 KM** u odnosu na 2024. godinu.

Tabela 9: Analiza utroška novčanih sredstava po općinama u KS

PROIZVODNJA	HADŽIĆI	ILIDŽA	TRNOVO	VOGOŠĆA	ILIJAS	N.GRAD	NOVO SARAJEVO	S.GRAD	CENTAR	UKUPNO
1. MJERE DIREKTNE PODRŠKE PROIZVODNJAMA										
A. Podrška proizvođačima u animalnoj proizvodnji										
a) Podrška govedarstvu										
Farma mliječnih krava koja je u sistemu otkupa mlijeka	74,167.50	721,277.00	0.00	549,419.70	852,309.00	85,326.40	0.00	18,998.00	0.00	2,301,497.60
Farma krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka	46,400.00	13,900.00	98,250.00	74,900.00	109,200.00	30,450.00	1,400.00	10,500.00	18,200.00	403,200.00
Vlastiti uzgoj teladi namjenjen daljem tovu	0.00	2,560.00	0.00	54,369.20	21,128.00	7,294.00	0.00	0.00	1,841.00	87,192.20
Vlastiti uzgoj priplodnih junica	23,227.50	245,100.00	11,970.00	65,550.00	142,642.50	34,770.00	0.00	1,995.00	4,987.50	530,242.50
Farma za tov junadi	2,646.00	65,040.00	5,040.00	112,957.40	247,258.40	21,600.00	0.00	9,450.00	2,205.00	466,196.80
b) Podrška ovčarstvu										
Farma ovaca	268,092.60	64,570.20	260,015.00	52,191.60	216,269.00	35,884.60	0.00	32,002.20	32,554.20	961,579.40
c) Podrška kozarstvu										
Farma koza	12,617.80	2,704.80	1,288.00	2,208.00	1,127.00	3,588.00	0.00	0.00	0.00	23,533.60

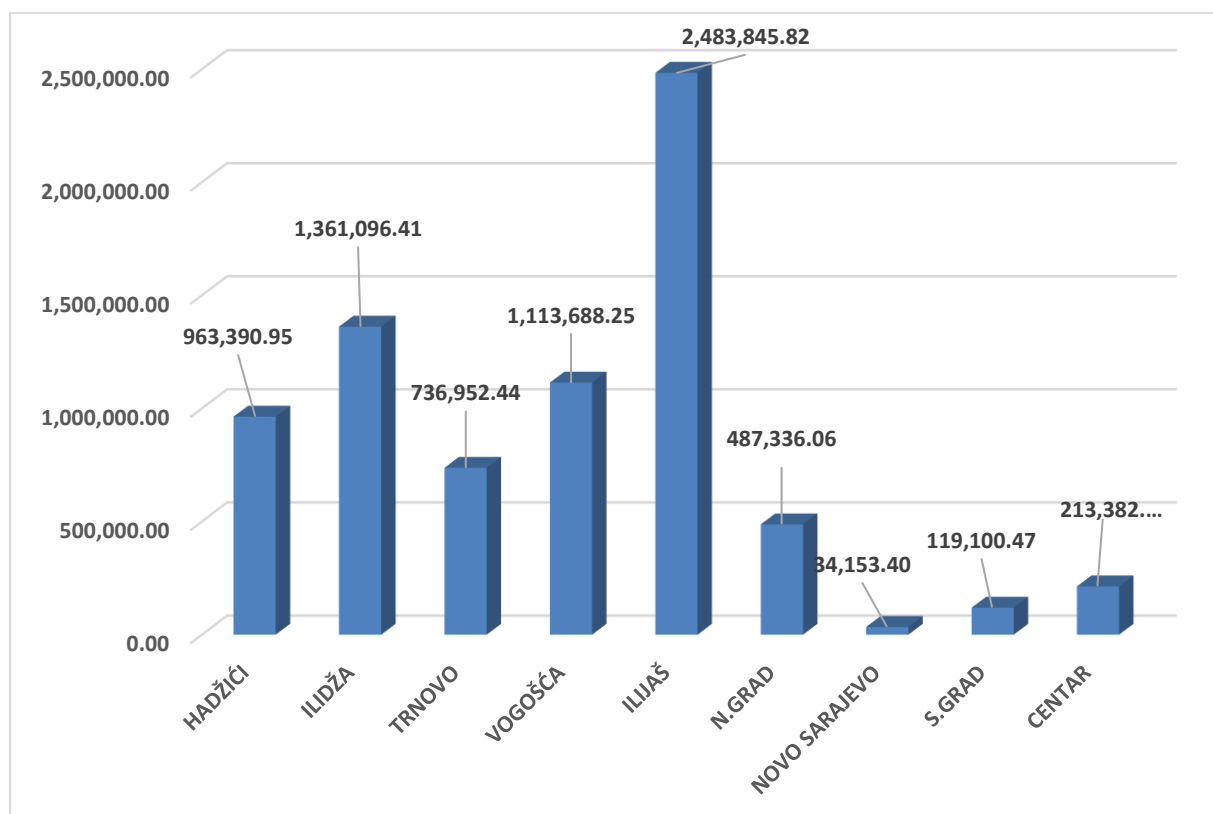
d) Podrška svinjogojstvu										
Farma za tov svinja	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
e) Podrška peradarstvu										
Farma za tov piladi	197,596.54	66,463.39	177,437.26	26,074.25	141,759.48	0.00	0.00	0.00	0.00	609,330.92
Inkubicijska proizvodnja jednodnevnih pilića	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Farma koka nosilja	22,440.00	0.00	0.00	22,852.00	35,010.00	0.00	0.00	0.00	2,952.00	83,254.00
f) Podrška u pčelarstvu										
Pčelinjak	49,395.20	71,571.20	9,161.60	35,945.60	59,980.80	104,579.20	30,838.40	6,832.00	16,150.40	384,454.40
UKUPNO ANIMALNA	696,583.14	1,253,186.59	563,161.86	996,467.75	1,826,684.18	323,492.20	32,238.40	79,777.20	78,890.10	5,850,481.42
B. Podrška proizvođačima u biljnoj proizvodnji										
a) Podrška u ratarskoj proizvodnji										
Proizvodnja - hljebnih žita (pšenica i raž)	1,656.00	0.00	0.00	0.00	10,980.00	4,950.00	0.00	0.00	0.00	17,586.00
Proizvodnja- stočnih žita (ječam, zob, tritikal i kukuruz)	13,245.00	14,550.00	5,092.50	0.00	54,393.75	9,000.00	0.00	0.00	0.00	96,281.25
Proizvodnja heljde	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
b) Podrška povrtlarskoj proizvodnji										
Proizvodnja povrća na otvorenom	15,417.80	2,616.20	39,598.60	15,748.00	76,098.40	25,389.84	0.00	0.00	0.00	174,868.84
Proizvodnja povrća u zatvorenom prostoru	8,627.50	5,814.50	0.00	19,699.70	52,142.00	27,471.70	1,015.00	1,537.00	1,421.00	117,728.40
c) Podrška voćarskoj proizvodnji										
Održavanje zasada krošnjastog voća	0.00	0.00	0.00	0.00	392.00	1,421.00	0.00	0.00	0.00	1,813.00
Realizacija proizvodnje krošnjastog voća	0.00	0.00	0.00	6,860.00	9,800.00	0.00	0.00	0.00	0.00	16,660.00
Realizacija jagodičastog voća	354.15	0.00	0.00	0.00	312.62	0.00	0.00	0.00	0.00	666.77
d) Podrška u proizvodnji krmnog bilja										
Proizvodnja krmnog bilja	1,020.00	0.00	0.00	0.00	6,060.00	0.00	0.00	3,375.00	0.00	10,455.00
e) Podrška u proizvodnji ljekovitog bilja i aromatičnog bilja										
Proizvodnja ljekovitog i aromatičnog bilja	0.00	0.00	0.00	0.00	13,380.00	0.00	0.00	0.00	0.00	13,380.00
UKUPNO BILJNA	40,320.45	22,980.70	44,691.10	42,307.70	223,558.77	68,232.54	1,015.00	4,912.00	1,421.00	449,439.26
C. Podrška proizvođačima u organskoj proizvodnji										
Organska proizvodnja- biljna proizvodnja	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5,916.00	0.00	0.00	0.00	5,916.00
Organska proizvodnja- pčelarstvo	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
UKUPNO- podrška organskoj proizvodnji	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5,916.00	0.00	0.00	0.00	5,916.00
D. Podrška gljivarskoj proizvodnji										
Nabavku koposta - supstrata za proizvodnju gljiva u zatvorenom prostoru	0.00	8,400.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	42,063.03	50,463.03

UKUPNO- podrška gljivarskoj proizvodnji proizvodnji	0.00	8,400.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	42,063.03	50,463.03
E. Podška dohodku										
Plaćanje mladim poljoprivrednicima za preuzimanje gazdinstva	3,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,000.00
Ukupno za plaćanje mladim poljoprivrednicima za preuzimanje gazdinstva	3,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,000.00
Plaćanje proizvođačima za očuvanje biodiverziteta, okoliša i pejzaža										
Očuvanje biodiverziteta, okoliša i pejzaža	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Očuvanje biodiverziteta, okoliša i pejzaža- bosanski brdski konj	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Očuvanje biodiverziteta, okoliša i pejzaža- pas tornjak	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2. MJERE PODRŠKE U RURALNOM RAZVOJU										
A. Kapitalna ulaganja na gazdinstvu										
a) Podizanje višegodišnjih zasada u voćarstvu										
Jabuka, šljiva kruška, trešnje	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Orah, lješnjak	0.00	0.00	0.00	0.00	900.00	0.00	0.00	0.00	0.00	900.00
Jagoda, malina, kupina borovnica, brusnica, ribizla, ogrozđ, aronija	0.00	0.00	0.00	0.00	900.00	0.00	0.00	0.00	0.00	900.00
b) Podrška za izgradnju poljoprivrednih objekata										
Izgradnja poljoprivrednih objekata	0.00	15,561.00	70,000.00	0.00	31,597.44	0.00	0.00	0.00	0.00	117,158.44
c) Podrška za nabavku poljoprivredne mehanizacije i opreme u animalnoj i biljnoj proizvodnji										
Nove poljoprivredne mehanizacije u animalnoj i biljnoj proizvodnji	179,766.82	60,569.12	35,305.97	11,821.20	139,881.45	72,421.50	0.00	11,575.27	604.80	511,946.13
Nabavka opreme u animalnoj i biljnoj proizvodnji	7,931.32	399.00	23,793.51	1,054.20	16,168.07	7,008.24	0.00	126.00	451.29	56,931.63
d) Podrška za nabavku rasplodne stoke										
Nabavku rasplodne stoke	0.00	0.00	0.00	9,750.00	97,381.75	8,992.62	0.00	22,710.00	0.00	138,834.37
UKUPNO KAPITALNA ULAGANJA	187,698.14	76,529.12	129,099.48	22,625.40	286,828.71	88,422.36	0.00	34,411.27	1,056.09	826,670.57
B. Ulaganje u razvoj poljoprivrednih gazdinstava i njihovog poslovanja										

a) Podrška u razvoju poljoprivrednih gazdinstava										
Pokretanje poslova mladih poljoprivrednika	0.00	0.00	0.00	2,992.74	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,992.74
Uvođenje sistema kvaliteta za poljoprivredne proizvode i hranu	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Ukupno za razvoj poljoprivrednih gazdinstava i njihovog poslovanja	0.00	0.00	0.00	2,992.74	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,992.74
C. Jačanje diverzifikacije ruralne ekonomije										
Podrška za ulaganja u preradu i pakovaje mliječnih i mesnih proizvoda na gazdinstvu	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Podrška za ulaganja u preradu i sušenje i pakovanje voća i povrća na gazdinstvu	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Podrška za ulaganje u seoski turizam na gazdinstvu	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Podrška za ostala ulaganja na gazdinstvu	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
D. Unapređenje agrookoliša										
Podrška organskoj proizvodnji-prvo certificiranje proizvodnje	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Podrška poljoprivredno-okolišnim mjerama na gazdinstvu za ublažavanje negativnih posljedica klimatskim promjenama	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
E. Osnovne usluge i obnovu sela u ruralnim područjima										
Podrška osnovnim uslugama i obnova sela u ruralnim područjima	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3. OSTALE MJERE PODRŠKE										
A. Podrška za organizovani otkup svježeg mlijeka										
Podrška za organizovani otkup svježeg mlijeka na farmi krava do 30 grla	22,990.98	0.00	0.00	49,294.66	147,674.16	0.00	0.00	0.00	89,361.32	309,321.12
Podrška za organizovani otkup svježeg mlijeka na farmi krava od 31 grla-100 grla	12,798.24	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	590.70	13,388.94
Ukupno za organizovani otkup svježeg mlijeka	35,789.22	0.00	0.00	49,294.66	147,674.16	0.00	0.00	0.00	89,952.02	322,710.06
B. Podrška za kupovinu staklenika i plastenika										
Podrška za kupovinu staklenika i plastenika	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

C. Podrška za nabavku opreme u gljivarskoj proizvodnji										
Podrška za nabavku opreme u gljivarskoj proizvodnji	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
D. Podrška za organsku proizvodnju - drugo i svako naredno certificiranje proizvodnje										
Podrška za organsku proizvodnju - drugo i svako naredno certificiranje proizvodnje	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,272.96	0.00	0.00	0.00	1,272.96
Ukupno za organsku - drugo i svako naredno cetificiranje	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,272.96	0.00	0.00	0.00	1,272.96
UKUPNO:	963,390.95	1,361,096.41	736,952.44	1,113,688.25	2,483,845.82	487,336.06	34,153.40	119,100.47	213,382.24	7,512,946.04

Grafikon 5: Utrošak novčanih sredstava po općinama u 2025. godini (izraženo u KM)

Kroz realizovane novčane podsticaje u 2025. godini, procentualna zastupljenost općina po svim mjerama novčanih podsticaja je slijedeća:

Ilijaš 33,06%, Ilidža 18,12%, Vogošća 14,82% Hadžići 12,82% Trnovo 9,81%, Novi Grad 6,49%, Centar 2,84%, Stari Grad 1,59% i Novo Sarajevo 0,45%.

4. ANALIZA OBIMA POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE

4.1 Uporedni pokazatelji obima proizvodnje

Stanje poljoprivrede možemo sagledati na osnovu naturalnih pokazatelja realizovane proizvodnje. Ove podatke dobijamo iz odnosa novčanih pokazatelja ukupne realizacije novčanih podsticaja za svaku proizvodnju i iznosa podsticaja po jedinici proizvodnje propisane Odlukom.

Uporedni pokazatelji obima proizvodnje (naturalni prikaz) po pojedinim vidovima proizvodnje u 2023., 2024. i 2025. godini prikazani su u narednoj tabeli:

Tabela 10: Uporedni pokazatelji obima proizvodnje (naturalni prikaz) u 2023., 2024. i 2025. godini

POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA		2023. godina				2024. godina				2025. godina			
		Jedinica mjere: grlo/hektar/komad/litar/tona/m ² /kg				Jedinica mjere: grlo/hektar/komad/litar/tona/m ² /kg				Jedinica mjere: grlo/hektar/komad/litar/tona/m ² /kg			
		Neregistro- vana lica	Registrowana lica (dopunska djelatnost)	Registrowana lica (osnovna djelatnost)	UKUPNO	Neregistr- ovana lica	Registrowana lica (dopunsk a djelatnos t)	Registrowana lica (osnovna djelatnost)	UKUPNO	Neregistr- ovana lica	Registrowana lica (dopunsk a djelatnos t)	Registrowana lica (osnovna Djelatnos t)	UKUPNO
1.	Farma mliječnih krava koja je u sistemu otkupa mlijeka (min 400 l po grlu)	372	122	1282	1776	383	140	1265	1788	344	145	1315	1804
2.	Farma mliječnih krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka po grlu	787	87	102	976	862	85	366	1313	382	65	487	934
3.	Vlastiti uzgoj teladi namijenjenih daljem tovu po grlu	24	14	198	236	21	8	192	221	20	26	305	351
4.	Vlastiti uzgoj priplodnih junica za remont ili proširenje osnovnog stada mliječnih krava - po grlu	65	30	263	358	90	31	295	416	69	21	307	397
5.	Farma za tov junadi – po grlu	159	9	399	567	168	35	571	774	154	30	620	804
6.	Farma ovaca-po grlu	12741	1721	10180	24642	12994	2004	10825	25823	10883	2241	11493	24617
7.	Farma koza- po grlu	379	133	198	710	516	88	230	834	268	40	248	556
8.	Farma za tov svinja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9.	Farma za tov piladi - komada	0	0	2125564	2.125.564	0	0		2.276.535	0	0	2.101.141	2.101.141

10.	Inkubacijska proizvodnja jednodnevnih pilića	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11.	Farma koka nosilja-komada	0	28075	2330	51375	1050	20000	36550	57600	0	18973	33794	52767
12.	Pčelinjak-komada	12815	2730	1898	17443	14689	3128	1615	19432	12370	2864	1064	16298
13.	Organizovan otkup svježeg mlijeka do 30 muznih krava-po litru	0	0	2.813.229	2.813.229	0	0	3.124.681	3.124.681	0	0	3.756.047	3.756.047
14.	Organizovani otkup svježeg mlijeka(farme od 31 do 100 krava)-po litru	0	0	336738	336738	0	0	374911	374911	0	0	510.181	510.181
14.	Proizvodnja sirove vune	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15.	Ostale merkantilne žitarice(ječam, zob, trtkale, kukuruz)-po ha	47,19	37,29	192,16	263,55	58,26	21,35	161,45	241,06	17,65	22,1	98,34	138,09
16.	Proizvodnja krmnog bilja-po ha	0	0	0	0	0	0	0	0	1,2	3,3	10,46	14,96
17.	Zasijane površine merkantilnim žitaricama(pšenica i raž) hljebna žita- po ha	0	0	0	0	8,55	26,25	53,45	88,25	0	12,3	9,7	22
18.	Zasijane površine heljdom- po ha	2,55	9,4	47,95	59,9	1,8	19,6	45,29	66,69	0	0	0	0
19.	Zasijane površine ljekovitim biljem – po ha	0	3,6	7,5	11,1	0	3,1	5	8,1	0	8,3	11,2	19,5
20.	Zasijane površine merkantilnim krompirom- po ha	33,90	11,51	52,63	98,04	35,19	5,35	49,32	89,86	19,18	11,75	38,88	69,81
21.	Zasijane površine ostalim povrćem – po ha	1,55	0	2	3,55	2,33	0	3,93	6,26	1,3	0	2,47	3,77
22.	Zasijane površine povrća u zatvorenom prostoru -po m2	39340	1040	18334	58714	38395	1840	25930	66165	29020	2200	18522	49742
23.	Zasnivanje novih zasada krošnjastog voća – po ha	0,27	0	0	0,27	0	0	0	0	0	0	0	0
24.	Zasnivanje novih zasada krošnjastog voća-lješnjak – po ha	0	0	0	0	0,25	0	0	0,25	0	0	0,3	0,3
25.	Održavanje zasada krošnjastog voća – po ha	2,57	0	0	2,57	2,97	0	0	2,97	0	0	1,85	1,85
26.	Zasivanje novih zasada jagodičastog voća – po ha	0,43	0	0	0,43	0	0	0	0	0	0	0,225	0,225
27.	Realizacija proizvodnje	35.290	0	0	35.290	76.134	0	0	76.134	84.694	0	0	84.694

	krošnjastog voća – po kg												
28.	Realizacija proizvodnje jagodičastog voća – po kg	50.072	0	0	50.072	4.184	0	8.100	12.284	1.323	0	0	1.323
29.	Proizvodnja gljiva u zatvorenom prostoru – po toni	0	0	966,77	966,77	0	0	1490,76	1490,76	0	0	813,93	813,93
	Certificiranje Organska proizvodnja – po iznosu certifikata	1.515,15	1.731,60	16.273,73	19.520,48	585,00	3.568,50	10.970,31	15.123,81				
	Organska proizvodnja – biljna proizvodnja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5.916,00	5.916,00
31.	Štalski objekti za uzgoj goveda, ovaca, koza i svinja u okviru poljoprivrednog gazdinstva u osnovici objekta	0	0	0	0	0	0	0	0				
32.	Izgradnja objekata započetih u tekućoj godini sa završenim grubim građevinskim radovima preko 50% i to: po m2	0	0	0	0	101,24	394,86	385,09	881,19	561,41	0	0	561,41
										a)185,25 m2 iznos u KM 15.561,00			
										b)376,16 m2 iznos U KM 31.597,44			
33.	Štalskih kapaciteta za uzgoj peradi za upotrebnu površinu objekta – po m2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	c)583 m2-ostvarila pravo na podsticaj od 70.000,00 KM	583 a+b+c=1.144,41 m2
34.	Objekti za skladištenje, hlađenje i sušenje poljoprivrednih proizvoda u okviru poljoprivrednog gazdinstva	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35.	Izgradnja ribnjaka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36.	Rekonstrukcija štalskih objekata za uzgoj goveda, ovaca, koza i peradi	0	0	0	0	0	0	0	0				
37.	Kupovina novog staklenika ili plastenika	5.650,74	0,00	2.452,99	8.103,73	3.042,20	0,00	10.922,40	13.964,60	0	0	0	0

38.	Nove poljoprivredne mehanizacije i priključnih sredstava	778.147,08	58.898,84	1.257.930,65	2.094.976,57	634.848,55	122.574,42	1.035.064,56	1.792.487,54	113.144,86	15.380,28	383.420,96	511.946,13
39.	Nove opreme u biljnoj i animalnoj proizvodnji	20.109,79	64.092,05	93.784,10	177.985,94	19.494,41	8.872,00	100.375,02	128.742,43	10.435,01	1.315,20	45.181,42	56.931,63
40.	Priplodnih junica za for.osn. stada krava	46.752,30	8.495,20	240.842,37	296.089,87	40.858,23	36.850,58	208.142,82	285.851,63	11.827,62	0	127.006,75	138.834,37
41.	Podsticaj za preuzimanje gazdinstva	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.000,00	3.000,00
42.	Podsticaj za pokretanje poslovanja mladih poljoprivrednika (za prvu godinu)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.992,74	2.992,74
43.	Podrška za organsku proizvodnju- drugo i svako naredno certificiranje proizvodnje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	711,36	561,60	1.272,60

Iz tabele br. 10 koja pokazuje uporedne pokazatelje obima proizvodnje (naturalni prikaz) u 2023., 2024. i 2025. godini, može se zaključiti da je došlo do povećanja obima proizvodnje za neke vidove proizvodnje. Kod animalne proizvodnje došlo je do povećanja obima proizvodnje na: farme krava koje su u sistemu otkupa mlijeka, kod vlastitog uzgoja teladi, farma za tov junadi, dok su neki vidovi proizvodnje stabilni kao što su: farme ovaca, farme za tov pilića, farme koka nosilja, vlastiti uzgoj priplodnih junica, dok su neki vidovi proizvodnji znatno umanjeni po obimu proizvodnje, kao što su: farme krava koje nisu u sistemu otkupa mlijeka i pčelinjak. Što se tiče biljne proizvodnje u 2025. godini došlo je do znatnog pada proizvodnje gotovo po svim vidovima, osim kod proizvodnje ljekovitog bilja i realizacije ploda krošnjastog voća.

Kod gljivarske proizvodnje došlo je do smanjenja obima proizvodnje za proizvođače gljiva koji su ostvarili pravo na novčani podsticaj iz razloga što podnosioci zahtjeva ili su zakasnili sa rokom za podnošenje zahtjeva ili su podnijeli zahtjev na pogrešnom obrazcu, pa se stvara slika da je smanjen obim proizvodnje, ali je on stvarno na nivou 2024. godine.

Što se tiče kapitalnih investicija, jedino kod izgradnje poljoprivrednih-štalskih objekata došlo je do povećanja po izgrađenoj jedinici površine za nekih 260 m² u odnosu na predhodnu godinu. Najveći pad ulaganja desio se kod kupovine poljoprivredne mehanizacije, priključnih sredstava i opreme u biljnoj i animalnoj proizvodnji, gdje je ostvareno pravo na novčani podsticaj manji u odnosu na 2024. godinu za 1.352.352,18 KM. Kod kupovine priplodnih junica takođe je zabilježen pad u 2024. godini kupljene su 173 junice dok je u 2025. godini kupljena 81 junica.

5. EFEKTI PODSTICAJA NA POLJOPRIVREDNU PROIZVODNJU

Efekti podsticaja na području Kantona Sarajevo mogu se sagledati kroz analizu najzastupljenijih proizvodnji kao što su: farma za tov junadi, farma za tov piladi, farma mliječnih krava, uzgoj priplodnih junica, vlastiti uzgoj teladi, pčelarstvo, farma ovaca, zasijane površine merkantilnim žitaricama, zasijane površine merkantilnim krompirom, plastenička proizvodnja, kupovina nove poljoprivredne mehanizacije i priključnih sredstava, kao i opreme u biljnoj i animalnoj proizvodnji, kupovina priplodnih junica.

Upoređivanjem pokazatelja o brojnom stanju grla u animalnoj proizvodnji u 2025. godini sa brojnim stanjem za predhodne dvije godine može se sagledati „kretanje“ proizvodnje za navedeni period, a što se može vidjeti kroz grafičke prikaze broj 6, 7, 8, 9, 10, 11.

5.1 ANIMALNA PROIZVODNJA

U strukturi poticajnih mjera u poljoprivredi i ruralnom razvoju stočarstvo je najzastupljenije na Kantonu Sarajevo sa udjelom od 77,9%. Stočarstvo ima višestruku važnost i vodeći značaj u poljoprivrednoj proizvodnji i u toku cijele godine zapošljava radnu snagu, te se ubraja u radno najintezivnije proizvodnje i značajno uvećava dohodak poljoprivrednog gazdinstva što je najbitnije. Stočarska proizvodnja je vezana za biljnu proizvodnju.

5.1.1 Farma za tov junadi i farma za tov piladi

Poseban značaj za privredu Kantona Sarajevo imaju farme koje se bave proizvodnjom junećeg i pilećeg mesa jer su registrovane za obavljanje ove djelatnosti, te kao takve zapošljavaju znatan dio radne snage, a ujedno izmiruju i druge obaveze prema društvu. Njihova proizvodnja se obavlja u objektima namjenskog tipa koji ispunjavaju sve propisane zootehničke i zoohigijenske uslove držanja i uzgoja životinja.

Postoje određeni problemi kod farmi za tov junadi, koji se ogledaju u otežanom plasmanu. Međutim, u današnjim uslovima otežane tržišne ekonomije, svoje pozitivno poslovanje ipak uspijevaju da održe zahvaljujući novčanim podsticajima ostvarenim na osnovu implementacije Kantonalnog zakona o novčanim podsticajima.

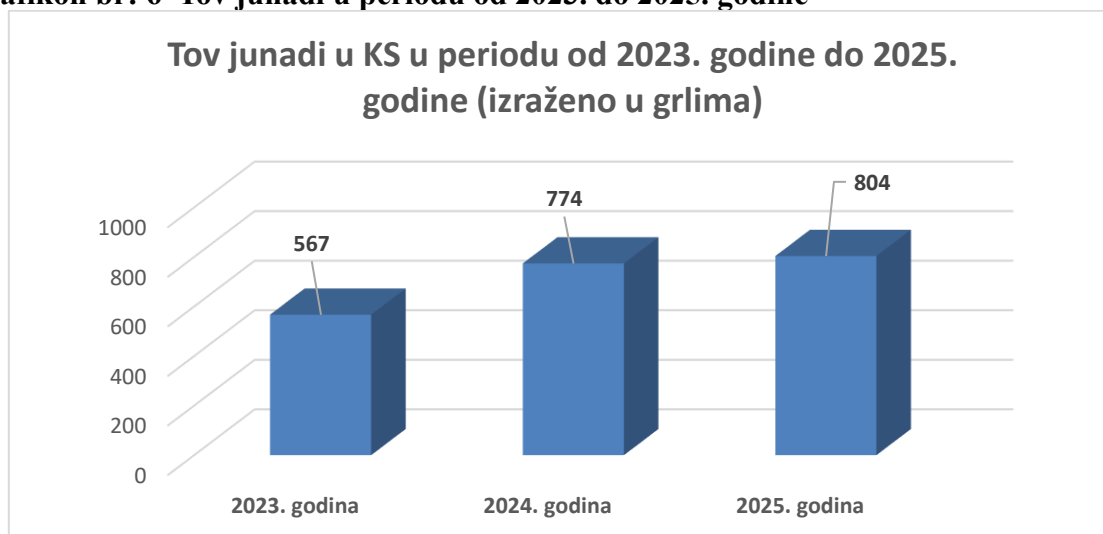
Pored otežanog plasmata utovljene junadi još jedan od problema pri samom tovu jeste i nabavka stočne hrane te su proizvođači prinuđeni kupovati hranu i ostale sirovine sa drugih područja bez dugoročno definisane nabavne cijene. Svoj konačni proizvod (utovljenu junad i pilad) su prinuđeni da prodaju nekada i po cijeni koja je niža od tržišne cijene, a sve iz razloga održivosti na tržištu.

Znači, njihovo pozitivno poslovanje bi bilo dovedeno u pitanje bez podsticajnih sredstava Kantona, što bi automatski dovelo do prestanka proizvodnje i gašenja farmi. Ovo bi direktno uticalo na egzistenciju uposlenika na farmi kao i njihovih porodica, a indirektno i na punjenje penzionih i drugih fondova. Imajući u vidu naprijed navedeno, sigurno je da će u narednom periodu biti teško proizvesti konkurentan proizvod kojim bi se farme održale bez adekvatnog novčanog podsticaja.

Govedarstvo je jedan od sektora gdje postoje vrlo dobri prirodni uslovi za proizvodnju, ali zbog nedovoljne edukacije farmera, postalo jako zavisno od uvoza. Govedarstvo je najznačajnija grana poljoprivredne proizvodnje pa se razvijenost govedarske proizvodnje najčešće koristi kao pokazatelj stanja u poljoprivredi jedne zemlje.

U narednom grafikonu dat je prikaz tova junadi u periodu od 2023. do 2025. godine.

Grafikon br: 6 Tov junadi u periodu od 2023. do 2025. godine

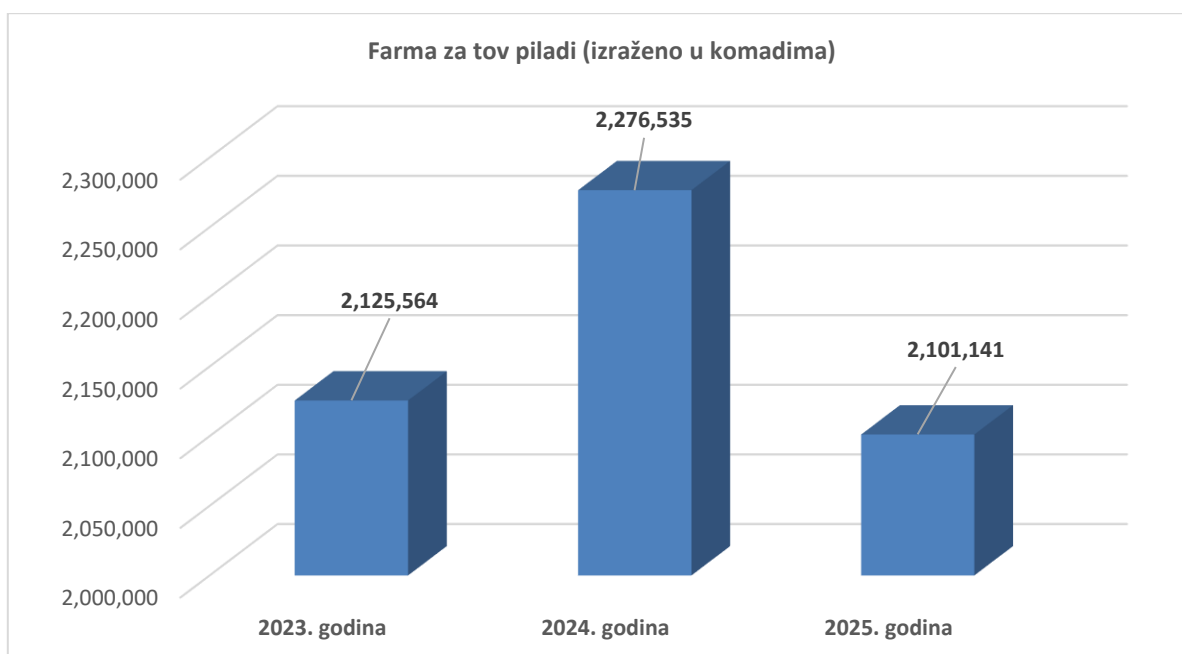

U 2024. godini u odnosu na prethodnu godinu bilježimo znatan porast proizvodnje, više je utovljeno 207 bikova, dok u 2025. godini bilježimo blagi porast proizvodnje u odnosu na prethodnu 2024. godinu za 30 bikova. Iznos novčanog podsticaja je bio smanjen za 5% u odnosu na prethodnu 2024. godinu.

Peradarstvo je jedna od najstabilnijih grana animalne proizvodnje u posljednjih 10 godina, obzirom na velika finansijska ulaganja u izgradnju farmi-peredarnika kao i nabavke prateće opreme. Ministarstvo privrede je učinilo velike napore da podrži ovaj vid proizvodnje kroz visinu novčanih podsticaja kao i kroz sufinansiranje kapitalnih projekata (izgradnja farmi za tov pilića i kupovina nove opreme u animalnoj proizvodnji).

U narednom grafikonu dat je prikaz za tov pilića u periodu od 2023. do 2025. godine.

Grafikon br: 7 Tov piladi u periodu od 2023. do 2025. godine

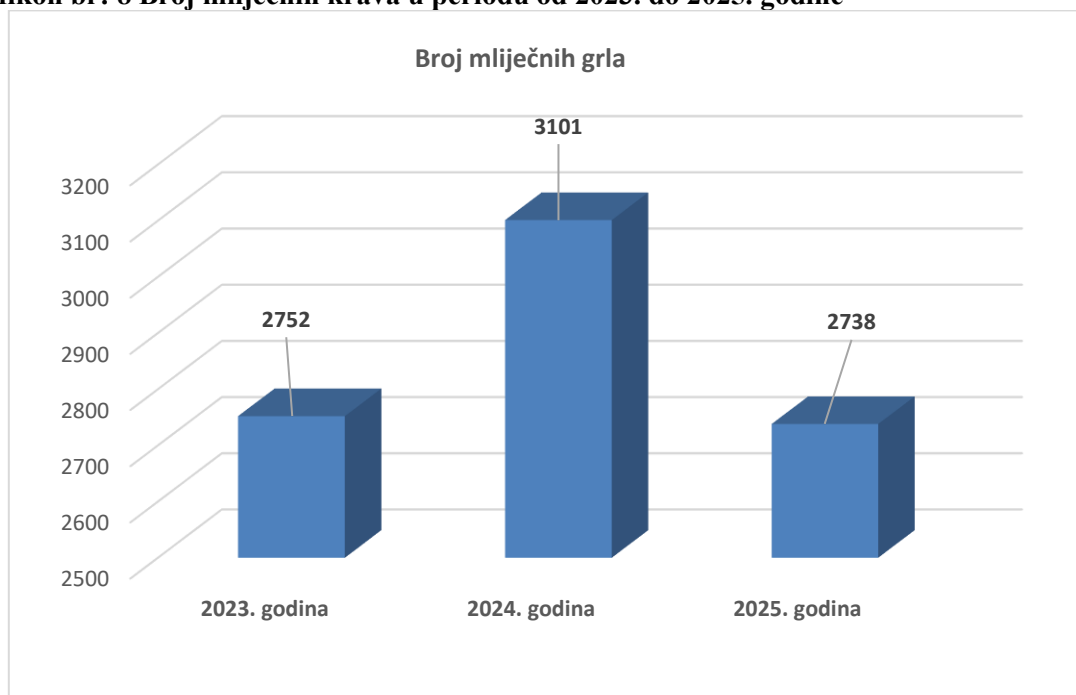
U 2024. godini došlo je do porasta broja utovljenih piladi za 150.971 komada, dok u 2025. godini u odnosu na 2024. godinu dolazi do pada proizvodnje i on je na nivou 2023. godine. Razlog pada proizvodnje je smanjenje broja turnusa u toku godine koju diktira otkupljiivač pilećeg mesa.

Visina novčanog podsticaja u 2025. godini manja je bila za jedan fening u odnosu na 2024. godinu.

5.1.2 Broj mliječnih krava

U narednom grafikonu dat je prikaz broja mliječnih krava u periodu od 2023. do 2025. godine.

Grafikon br: 8 Broj mliječnih krava u periodu od 2023. do 2025. godine

U 2024. godini u odnosu na 2023. godinu došlo je do povećanja broja krava koje su u sistemu otkupa mlijeka za 12 grla (2023. godina - 1776 grlo, a u 2024. godini - 1788 grla). Na farmama krava koje nisu u sistemu otkupa mlijeka, došlo je do povećanja brojnog stanja krava za 337 grla (2023. godina - 976 grla, a u 2024. godini - 1313 grla). Naime u 2024. godini ukupan broj krava na području Kantona Sarajevo povećao se za 349 grla u odnosu na 2023. godinu. Što se tiče 2025. godine došlo je do povećanja broja krava koje su u sistemu otkupa mlijeka u odnosu na 2024. godinu za 16 grla (2024. godina - 1788 grla, a u 2025. godini - 1804 grla).

Na farmama krava koje nisu u sistemu otkupa mlijeka došlo je do značajnog smanjenja broja krava taj broj je u 2025. godini u odnosu na 2024. godinu manji za 329 grla (u 2024. godini - 1313 grla u 2025. godini - 934 grla), pa je zato i manji ukupan broj krava u 2025. godini u odnosu na 2024. godinu, ali je taj broj na nivou broja krava u 2023. godini.

Novčani podsticaj je po prvi put razdvojen u tri kategorije i to: za farmu krava u sistemu otkupa mlijeka od 600-800 litara mlijeka/grlu, farmu krava u sistemu otkupa mlijeka od 801-1000 litara mlijeka/grlu, i farmu krava u sistemu otkupa mlijeka preko 1000 litara mlijeka/grlu u jednom kvartalu. Najveći iznos novčanog podsticaj po grlu je za one farmere čije krave

proizvode preko 1000 litara mlijeka /grlu. Na taj način želimo još više stimulisati farmere da idu u pravcu povećanja proizvodnje mlijeka.

Proizvodnja mlijeka zajedno sa proizvodnjom mesa predstavlja najbitniji vid proizvodnje za Kanton Sarajevo. U ovoj proizvodnji uključen je veliki broj poljoprivrednih gazdinstava i zbog toga potrebno je dalje širiti ovaj vid proizvodnje. Siguran otkup mlijeka uz redovnu isplatu za isporučeno mlijeko osnovni su preduslovi za povećanje obima ove proizvodnje. Novčani podsticaji daju mogućnost tržišne konkurentnosti poljoprivrednika.

Na području Kantona Sarajevo imamo 4 registrovana otkupljivača svježeg kravljeg mlijeka, a to su: Milkos d.d., Agromilk d.o.o., OPZ Vogomilk i ZZ "IN AGRO-HOME". U 2024. godini ova četiri otkupljivača, otkupili su od svojih kooperanata, ukupno: **3.499.592** litara svježeg kravljeg mlijeka. To se odnosi za IV kvartal 2023. godine i I, II, III kvartal 2024. godine.

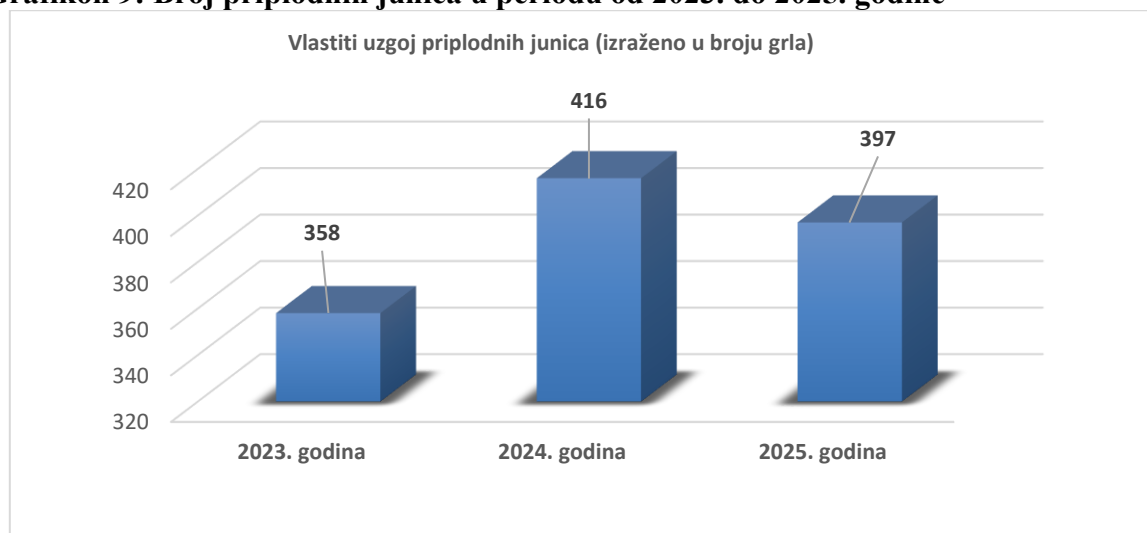
U 2025. godini je otkupljeno **4.266.228** litara svježeg kravljeg mlijeka od ova četiri registrovana otkupljivača. Na području Kantona Sarajevo imamo deset proizvođača mlijeka koji svoje mlijeko plasiraju otkupljivačima iz drugih kantona ili prerađuju mlijeko na vlastitom gazdinstvu (predali ili preradili su **4.870.461** litara svježeg kravljeg mlijeka). U 2025. godini ti farmeri su predali ili preradili ukupno **3.613.564** litara svježeg kravljeg mlijeka

Ukupna proizvedena količina mlijeka u 2024. godini na području Kantona Sarajevo iznosi 8.370.053 litara mlijeka, što je u odnosu na 2023. godinu više za 350.357 litara mlijeka. Proizvedena količina mlijeka u 2025. godini iznosi 7.879.792 litra mlijeka. Treba napomnuti da je ta količina znatno veća ali zbog bruceloze koja se tokom 2025. godine pojavila kod nekoliko farmera, mlijeko koje je proizvedeno na tim farmama se prosipalo. Ako se sve to uzme u obzir u 2025. godini je na području Kantona Sarajevo proizvedeno blizu 8,7 miliona litara mlijeka.

5.1.3 Vlastiti uzgoj priplodnih junica

Podsticanjem vlastitog uzgoja priplodnih junica koje služe za remont ili proširenje osnovnog stada krava na farmi, želi se doprinijeti povećanju brojnog stanja zdravih mliječnih krava sa kontrolisanim genetskim potencijalom na mliječnost.

Grafikon 9: Broj priplodnih junica u periodu od 2023. do 2025. godine

U posljednje tri godine bilježimo stabilnu proizvodnju po broju uzgojenih rasplodnih junica, a što se vidi u grafikonu br. 9.

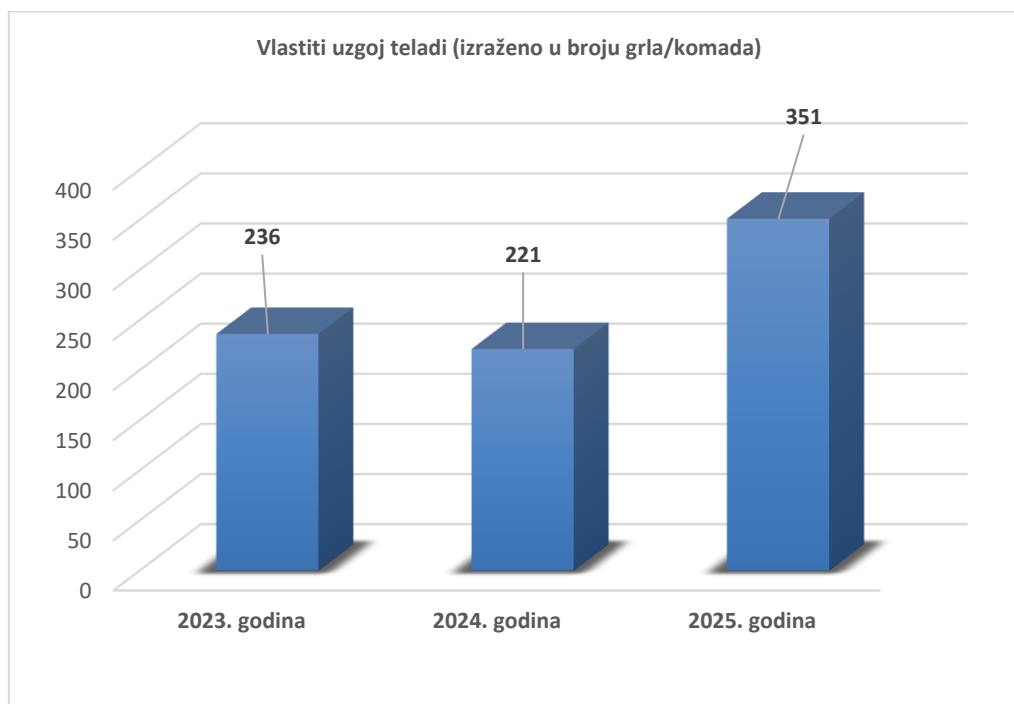
Kako bi se i dalje poboljšavao ovaj vid proizvodnje, a koja ima za cilj postizanje što boljih proizvodnih rezultata neophodno je provoditi i selekciju prema uzgojnom programu. Cilj oplemenjivanja goveda je da se stvori genetska predispozicija za visoku proizvodnju u adekvatnim uslovima držanja, čime bi se ostvarila veća proizvodnja mlijeka.

S tim u vezi Ministarstvo privrede realizira projekat unapređenje genetskog potencijala u budućem periodu kroz petogodišnji projekat „Osjemenjavanje u govedarstvu“ čija je vrijednost dva miliona KM. Prvi rezultati već su vidljivi jer je iz ovog projekta rođeno 190 teladi.

5.1.4 Vlastiti uzgoj teladi

U narednom grafikonu dat je prikaz broja teladi iz vlastitog uzgoja u periodu od 2023. do 2025. godine.

Grafikon 10: Broj teladi u periodu od 2023. do 2025. godine

U 2023. godini uzgojeno je 236 teladi, u 2024. godini 221 tele, a u 2025. godini 351 tele. Smanjeni iznos novčanih podsticaja nije imao negativan efekat na obim ovog vida proizvodnje, nasuprot tome došlo je do znatnog povećanja obima proizvodnje. Na to je uticao i projekat vještačkog osjemenjavanja koji je pokrenulo naše ministarstvo u saradnji sa Poljoprivredno-prehrambenim i Veterinarskim fakultetom iz Sarajeva.

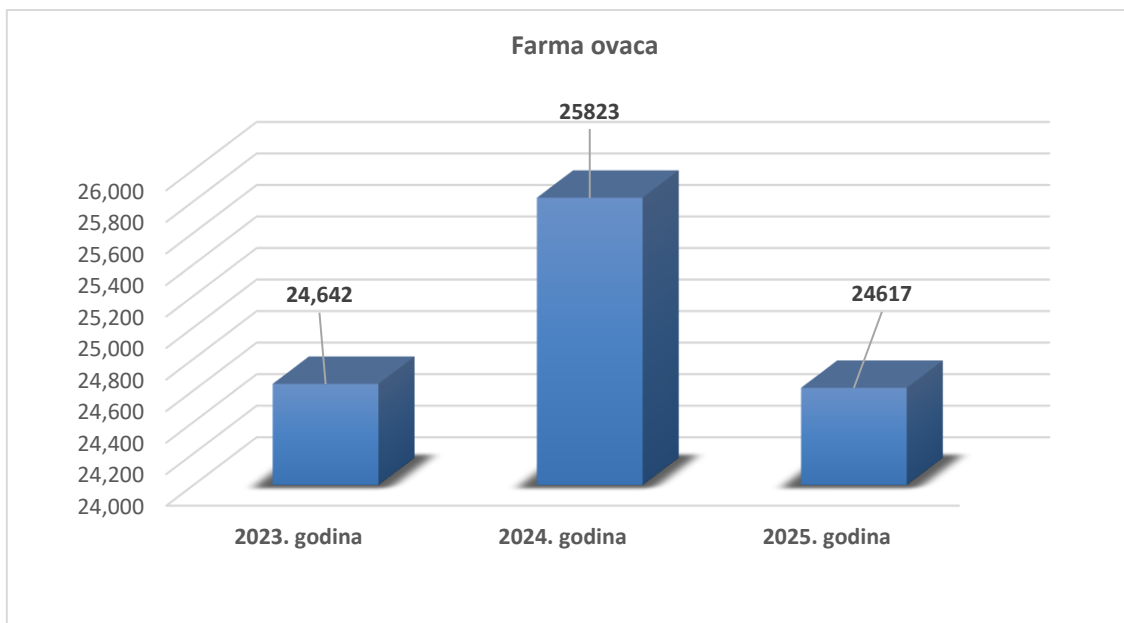
5.1.5 Farma ovaca

Ovčarstvo je veoma važna grana animalne proizvodnje u Kantonu Sarajevo koju karakteriše ekstenzivni način proizvodnje i korištenje prirodnih travnjaka, prije svega pašnjačkih površina. Osim ekonomskog značaja za veliki broj ruralnih domaćinstava, ova grana daje značajan doprinos i biološkoj raznolikosti u područjima u kojima se odvija. U pasminskom sastavu dominira domaća pramenka sa svojim sojevima koji se razlikuju u fenotipskim i proizvodnim karakteristikama zavisno od uslova u kojima se uzgajaju.

Brojno stanje ovaca na terenu je u biti veći od broja ovaca na koje je ostvaren novčani podsticaj iz razloga što je za neregistrovane kandidate ograničen broj grla za koji se može ostvariti pravo na podsticaj. Ograničenje podsticaja za neregistrovane kandidate nije samo za farme ovaca već za skoro sve vidove poljoprivredne proizvodnje, a uvedeno je s ciljem da se dodatno stimulišu poljoprivrednici koji registruju obrt ili drugu djelatnost, te na taj način riješe svoj radni status.

U narednom grafikonu dat je prikaz broja ovaca u periodu od 2023. do 2025. godine.

Grafikon 11: Broj ovaca u periodu od 2023. do 2025. godine

U 2023. godini došlo je do pada brojnog stanja ovaca u odnosu na 2022. godinu za 971 grlo iz razloga što je 12 farmera zakasnilo da podnese zahtjev za novčani podsticaj. Tako da bi broj ovaca bio na prošlogodišnjem nivou ili u blagom porastu u odnosu na predhodnu 2022. godinu. U 2024. godini u odnosu na predhodnu godinu došlo je do povećanja brojnog stanja ovaca za 1.181 grlo. U 2025. godini u odnosu na 2024. godinu došlo je do smanjenja broja ovaca za 1206 grla. Ovaj vid animalne proizvodnje već duži niz godina je stabilan i kreće se od 23.000 do 26.000 ovaca i janjadi. Iznos novčanog podsticaja nije bitnije uticao na brojno stanje ovaca.

5.1.6 Kozarstvo

Kozarstvo na području Kantona Sarajevo nije poprimilo obilježja organizovane tržišne proizvodnje te bi bilo neophodno osnovati pogon za obradu i pakovanje proizvoda kao i promociju istih na tržištu. To bi doprinijelo ka stvaranju odgovarajuće robne marke sa poznatim

geografskim porijeklom. Dosadašnji ekstezivan sistem se mijenja uvođenjem intezivne proizvodnje mesa i mlijeka.

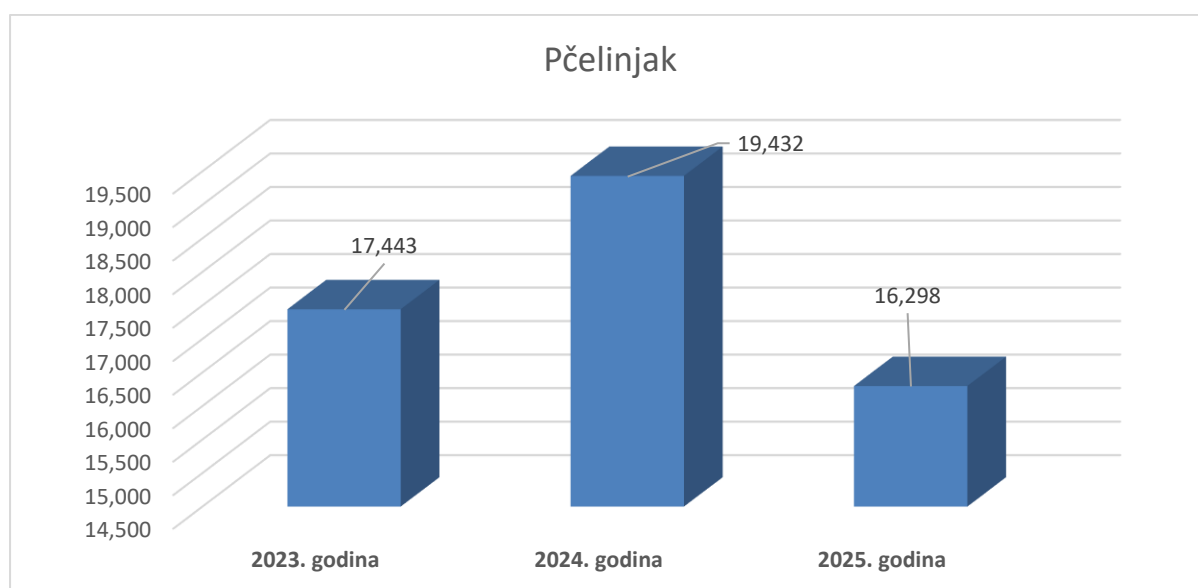
Iz tabele br. 10 se može vidjeti da je došlo do povećanja broja koza u 2024. godini u odnosu na prethodnu 2023. godinu za 124 grla, i to brojno stanje iznosi 834 grla, dok je u 2025. godini došlo do smanjenja brojnog stanja koza i jaradi na 556 grla što je umanjeње za 278 grla u odnosu na 2024. godinu. U nekoliko zadnjih godina to brojno stanje varira od 550 do 950 grla, tako da visina novčanog podsticaja nije bitno uticala na brojno stanje koza na području Kantona Sarajevo.

5.1.7 Pčelarstvo

Kanton Sarajevo raspolaže relativno dobrim uslovima za proizvodnju meda i drugih pčelinjih proizvoda (propolis, polen, vosak, matična mliječ) iz razloga što obiluje livadsko-pašnjakim i šumskim površinama na kojima su zastupljene različite medonosne biljke od kojih se mogu proizvesti razne vrste meda.

Kao privredna djelatnost ova grana stočarstva ima privredni značaj jer se uzgojem pčela kao osnovnim zanimanjem bavi sve veći broj ljudi.

Grafikon 12: Broj pčelinjih društava u periodu od 2023. do 2025. godine

Pčelarstvo na području Kantona Sarajevo karakteriše stalni porast broja pčelinjih društava, 2022. godina – 16.415, 2023. godina – 17.443, 2024. godina – 19.432. Međutim broj pčelinjih društava u 2025. godini pao je na 16.298, što je umanjeње u odnosu na 2024. godinu za 3134 pčelinja društva. Taj broj u odnosu na 2022. i 2023. godinu je stabilan jer se kretao od 16.415 do 17.443 pčelinja društva.

Razlog ovog velikog smanjenja broja pčelinjih društava u 2025. godini je suša koja je izazvala proteinsko gladovanje zbog nedostatka polena i nektara, također došlo je do prekida legla u dva navrata, sve je to u konačnici proizvelo i pojavu zoonoza i viroza. Pčela je slaba ušla u zimski period, odgojena su kratkoživeća društva i došlo je do velike smrtnosti pčela gdje je kod nekih pčelinjaka gubitak bio i do 80%.

5.2 BILJNA PROIZVODNJA

Na području Kantona Sarajevo, Općine Ilijaš, Hadžići, Ilidža i donji dio Trnova imaju najbolje zemljišne resurse za odvijanje biljne proizvodnje. I pored relativno dobrih klimatskih i zemljišnih uslova biljna proizvodnja nije dovoljno razvijena na području Kantona Sarajevo.

Mala i fragmentirana veličina zemljišnog posjeda poljoprivrednih gazdinstva u Kantonu Sarajevo ostaje i dalje kao jedan od ključnih ograničenja primarne poljoprivredne proizvodnje. Površine parcela kreću se od 0,2 do 0,5 ha, a vrlo rijetke su parcele koje imaju površinu veću od jednog hektara, što otežava primjenu mehanizacije u cilju povećane proizvodnje i postizanja većeg ekonomskog efekta. Da bi se unaprijedila i poboljšala njihova struktura neophodno je poduzeti brojne aktivnosti koje trebaju ići u pravcu okrupnjavanja poljoprivrednih gazdinstava koncentracijom zemljišta kao što su komasacija, unapređenje zakupa, stvaranje uslova kupovine zemljišta i drugo. Vrlo važan preduslov ovome je svakako prateća zemljišna politika.

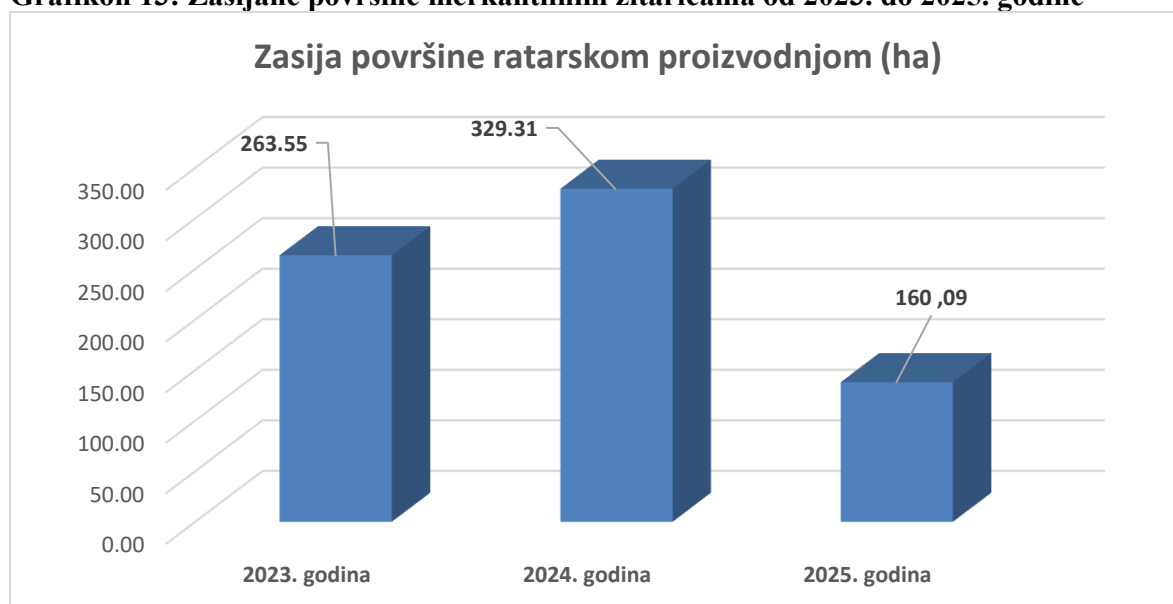
U periodu od 2017. do 2021. godine došlo je do prodaje zemljišta stranim državljanima, te se takve površine danas ne koriste za biljnu proizvodnju, već za izgradnju vikend naselja i privatnih kuća. Zbog umanjivanja zemljišnih kapaciteta država bi mogla reagovati tako što bi državno poljoprivredno zemljište mogla dati na kraći ili duži vremenski period u zakup, a što bi rezultiralo okrupnjavanjem poljoprivrednog zemljišta.

Obzirom da biljna proizvodnja predstavlja osnovu za ostalu poljoprivredu kao i za prerađivačku industriju, neophodno je dalje nastaviti podršku u obimu i kvalitetu kakav je bio do sada, kako bi se zadržao trend rasta ovih proizvodnji na području Kantona.

5.2.1 Ratarska proizvodnja

U strukturi sjetvenih površina na području Kantona Sarajevo i dalje su vodeća merkantilna žita (hljebna i stočna) žita u ukupnoj površini od 160,09 hektara.

Grafikon 13: Zasijane površine merkantilnim žitaricama od 2023. do 2025. godine

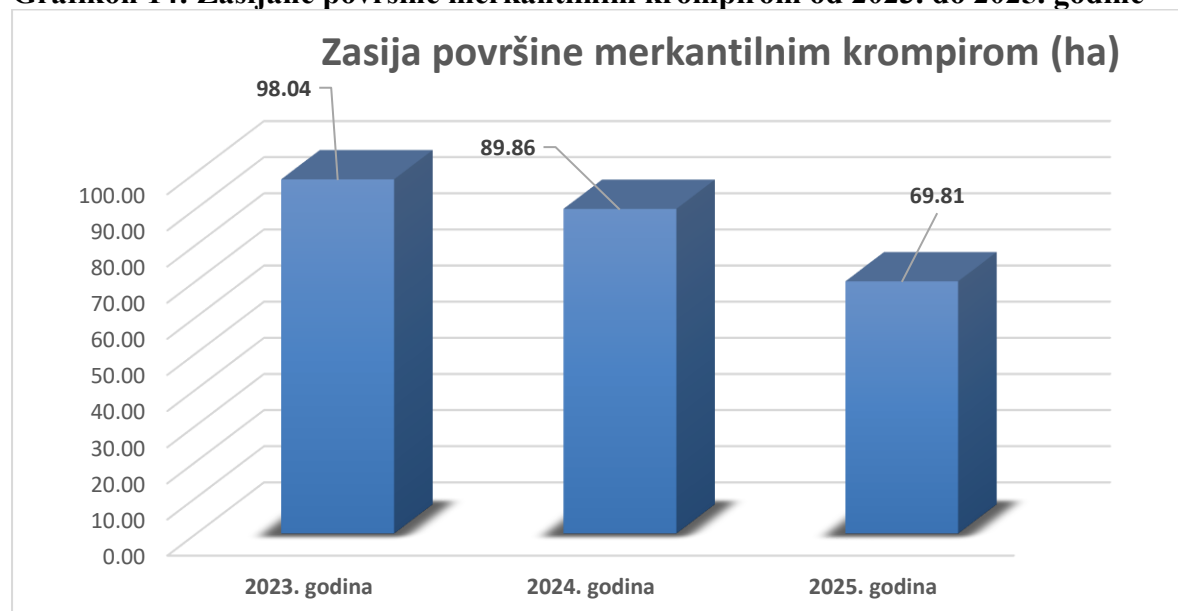
Proizvodnja merkantilnih žitarica u 2024. godini bilježi porast zasijanih površina, ukupna zasijana površina je 329,31 ha od čega 88,25 ha zasijane su površine sa pšenicom i raži, a 241,06 ha zasijano je sa stočnim žitima (kukuruz, ječam, zob i tritikal). U 2025. godini došlo je do velikog pada u zasijanim površinama merkantilnim žitaricama što se vidi u grafikonu br.13, zasijano je manje 169,22 ha u odnosu na 2024. godinu.

5.2.2 Povrtlarska proizvodnja

U povrtlarskoj proizvodnji na području Kantona Sarajevo dominira proizvodnja merkantilnog krompira, koji je jedna od osnovnih namirnica u ishrani domaćeg stanovništva u zimskom periodu, za čiju proizvodnju Kanton Sarajevo raspolaže povoljnim klimatskim uslovima i zamljijšnim resursima.

Podsticanje ove proizvodnje i u budućnosti treba nastaviti kako bi se zaustavilo smanjenje proizvodnje, doprinijelo njenom povećanju, te na taj način zadovoljile potrebe kantona za povrtnim kulturama, a i na adekvatan način bi se iskoristili raspoloživi poljoprivredni resursi. Što se tiče ostalih povrtnih kultura (luk), zastupljene su u manjem obimu.

Grafikon 14: Zasijane površine merkantilnim krompirom od 2023. do 2025. godine

Proizvodnja merkantilnog krompira na području Kantona Sarajevo bilježi pad u odnosu na prethodne dvije godine.

Ministarstvo privrede je zadržalo iznos novčanih sredstava u 2024. godini po jedinici površine, blago umanjilo u 2025. godini, međutim bilježimo pad proizvodnje od 8,18 ha u 2024. godini, a u 2025. godini taj pad se nastavio i on je u odnosu na 2024. godinu iznosio 20,05 ha. Što se tiče proizvodnje ostalih povrtnih kultura dominira luk.

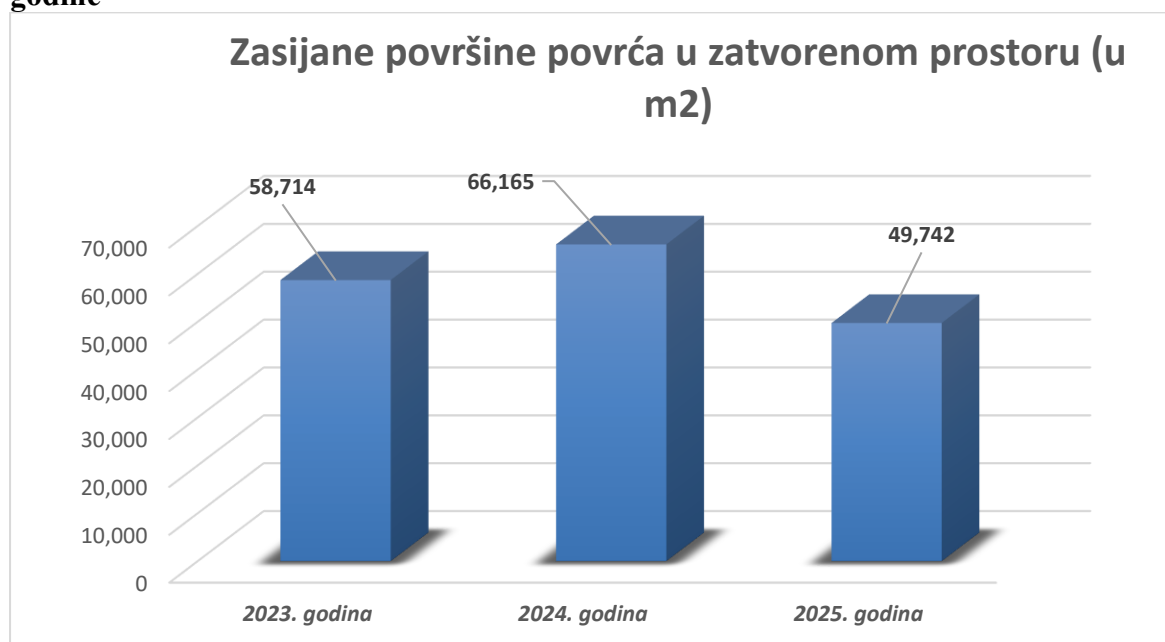
5.2.3 Proizvodnja povrća u zatvorenom prostoru

Proizvodnja povrća u zatvorenom prostoru predstavlja model visoko-intezivne proizvodnje kojom se osigurava proizvodnja i plasman povrća u zimskom i ranom proljetnom periodu, što ga čini atraktivnom poljoprivrednom djelatnošću. Riječ je o proizvodnji gdje se na malim

površinama postižu relativno visoki i stabilni prinosi, a ujedno dolazi do brzog vraćanja uloženih sredstava što u konačnici može doprinjeti opstanku mladih u ruralnim područjima.

Bitno je navesti da je na području Kantona Sarajevo ovaj vid proizvodnje stabilan što se vidi iz narednog grafikona. Ovakav vid proizvodnje omogućava kontrolirane uslove proizvodnje uz smanjen uticaj vanjskih faktora tako da se proizvodnja odvija tokom cijele godine.

Grafikon 15: Proizvodnja povrća u zatvorenom prostoru u periodu od 2023. do 2025. godine

Proizvodnja povrća u zatvorenom prostoru u 2023. godini je na nivou 2022. godine. U 2024. godini došlo je do povećanja obima proizvodnje, zasijana površina povrća u zatvorenom prostoru iznosi 66.165 m², što je u odnosu na predhodnu godinu povećanje za 7.451 m². U 2025. godini došlo je do smanjenja obima proizvodnje povrća u zatvorenom prostoru i u odnosu na 2024. godinu manji je obim proizvodnje za 16.423 m². Iznos podsticajnih sredstava nije imao negativan efekat na smanjenje proizvodnje jer je vrlo malo umanjen kod pravnih lica i obrta-osnovna djelatnost za svega deset feninga odnosno sa 3,00 KM na 2,90 KM.

Pravo na novčani podsticaj za plasteničku proizvodnju na području Kantona Sarajevo kandidati ostvaruju u dva navrata: za proljetnu i jesensku sjetvu – sadnju povrtnih kultura. Od povrtnih kultura najzastupljenije su: špinat, salata, mladi luk, paradajz, paprika i krastavac, a na manjim površinama odvija se i proizvodnja drugih vrsta povrća.

Plasman povrća se uglavnom vrši neorganizovano putem zelenih pijaca. Mi još nemamo organizovan rashladno-distributivni centar za voće i povrće, u kojem bi se ovi proizvodi čuvali, pripremali, obrađivali i pakovali u svježem ili smrznutom stanju za tržište. Navedeni nedostaci otežavaju i ovako neorganizovan plasman.

5.2.4 Voćarska proizvodnja

U strukturi poljoprivrednog zemljišta voćnjaci zauzimaju 7,5% od ukupnih poljoprivrednih površina i uglavnom su to voćnjaci u kojima su zastupljene: kruška, jabuka i šljiva.

Većinu voćarske proizvodnje u Kantonu Sarajevo karakterišu niski prinosi, klasični uzgojni oblici sa dominacijom krošnjastih vrsta voća, ekstenzivnom proizvodnjom sa starim zasadima sa razmakom sadnje 5x5 metara, uglavnom u okviru okućnica, prevaziđen sortiment, nizak nivo agro i pomotehnike.

Voćarska proizvodnja u Kantonu Sarajevu već posljednjih nekoliko godina stagnira, bez obzira što su iznosi novčanih podsticaja za zasnivanje novih zasada voća visoki.

Što se tiče jagodičastog voća također posljednjih nekoliko godina stagnira zasnivanje novih zasada i pored toga što je u 2022. godini otkupna cijena maline bila cca 7 KM po kg, ali zbog neredovnih isplata otkupljenih plodova jagodičastog voća došlo je do smanjenja zasađenih površina u 2023. godini, dok u 2024. godini nismo imali sadnju jagodičastog voća na području Kantona Sarajevo. U 2025. godini zasnovan je jedan novi zasad jagodastog voća na površini od 0,22 ha. Što se tiče zasnivanja novih zasada krošnjastog voća u 2023. godini nije bilo zasnivanja, a u 2024. zasnovan je jedan novi zasad lješnjaka na površini od 0,25 ha, u 2025. godini također je zasnovan jedan novi zasad lješnjaka na površini od 0,3 ha. Uglavnom imamo stare zasade voća u kojim dominiraju kruška, jabuka i šljiva starosne dobi od 7 do 15 godina i sa kojih se vrši realizacija ploda krošnjastog voća. Uglavnom realizacija ploda krošnjastog voća je u stalnom porastu u 2023. godini realizovano je 35.290 kg, 2024. godine 76134 kg, a 2025. godine 84.694 kg. Što se tiče realizacije ploda jagodastog voća ona je u velikom opadanju 2023. godine realizovano je 50.072 kg, 2024. godine 12.284 kg, a 2025. godine svega 1323 kg.

Nizak obim proizvodnje voća odraz je niza negativnih faktora koji opterećuju ovu proizvodnju zbog kojih se poljoprivrednici slabo opredjeljuju za podizanje voćnjaka, a ovdje ćemo nabrojati samo neke: velika ulaganja u pokretanje proizvodnje, relativno dug vremenski period od zasnivanja voćnjaka do početka proizvodnje, nedostatak rashladnih i prerađivačkih kapaciteta, neorganizovan otkup, nelojalna konkurencija, niska otkupna cijena i sl.

Očito je da klimatske promjene sve češće utiču na ukupnu produkciju voćarske proizvodnje, što će zajedno sa unapređenjem agrotehničkih i pomotehničkih mjera zahtjevati i novi pristup i uvođenje mjera poljoprivredne politike kojima će se djelovati na negativne posljedice spomenutih klimatskih mjera

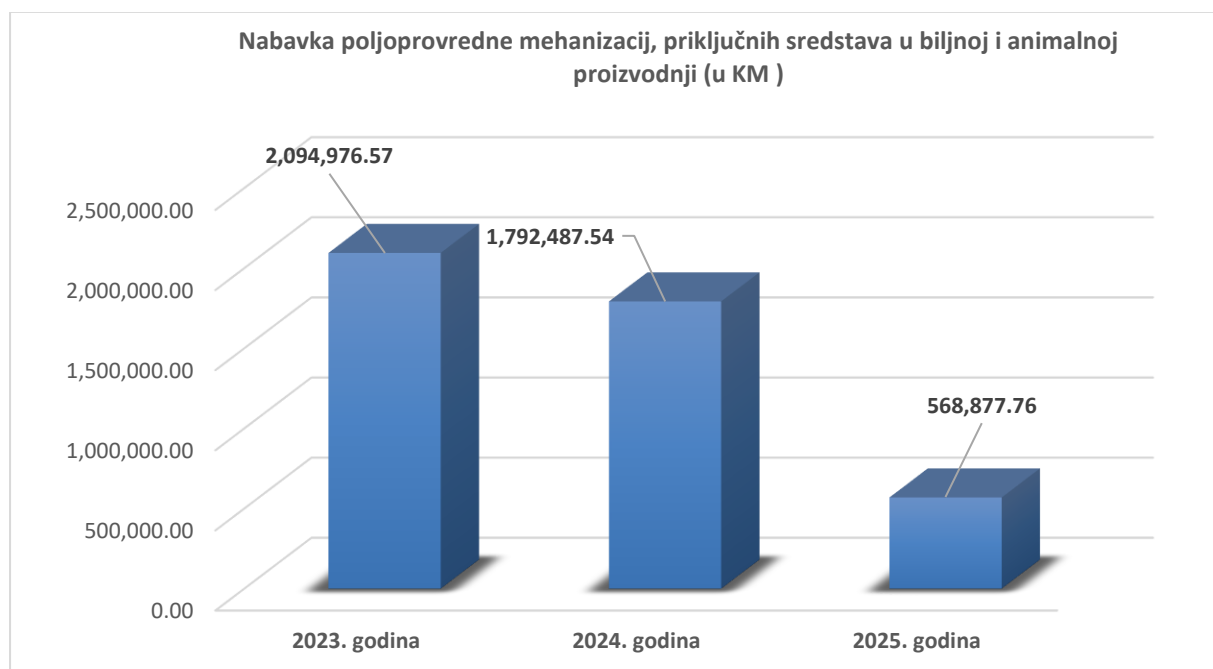
5.3 MODEL KAPITALNIH ULAGANJA

Prema procjenama eksperata prosječna starost traktora u FBiH je oko 30 godina, što zajedno sa prosječnim angažmanom traktora koji se kreće oko 100 sati godišnje daje veoma lošu sliku stanja mehanizacije u BiH.

Budžetskom podrškom u prethodne tri godine znatno je unaprijeđeno stanje odnosno došlo je do znatne modernizacije na poljoprivrednim gazdinstvima u prethodne tri godine. Kanton Sarajevo naročito se ističe po visini novčanih podsticaja u BiH, čime finansira i do 41% od vrijednosti fakture za kupljenu mehanizaciju, priključna sredstva, opremu u biljnoj i animalnoj proizvodnji.

Za kupovinu nove mehanizacije i priključnih sredstava u 2025. godini isplaćeno je **511.946,13 KM KM**. U odnosu na predhodnu godinu došlo je do umanjenja ostvarenog prava na novčani podsticaj u visini od **1.223.609,78 KM**.

Grafikon 16: Isplaćeni podsticaj za kupovinu nove poljoprivredne mehanizacije i priključnih sredstava u periodu od 2023. do 2025. godine.

Iz grafikona se vidi da izdvojena sredstva za nabavku poljoprivredne mehanizacije i priključnih sredstava su znatna u 2023 i 2024. godini dok u 2025. godini su znatno manja izdvojena novčana sredstva. Visina novčanog podsticaja je bila ista u 2024. i 2025. godini, tako da se ne može reći da je to uticalo na smanjenu investiranje u kupovinu poljoprivredne mehanizacije i priključnih sredstava.

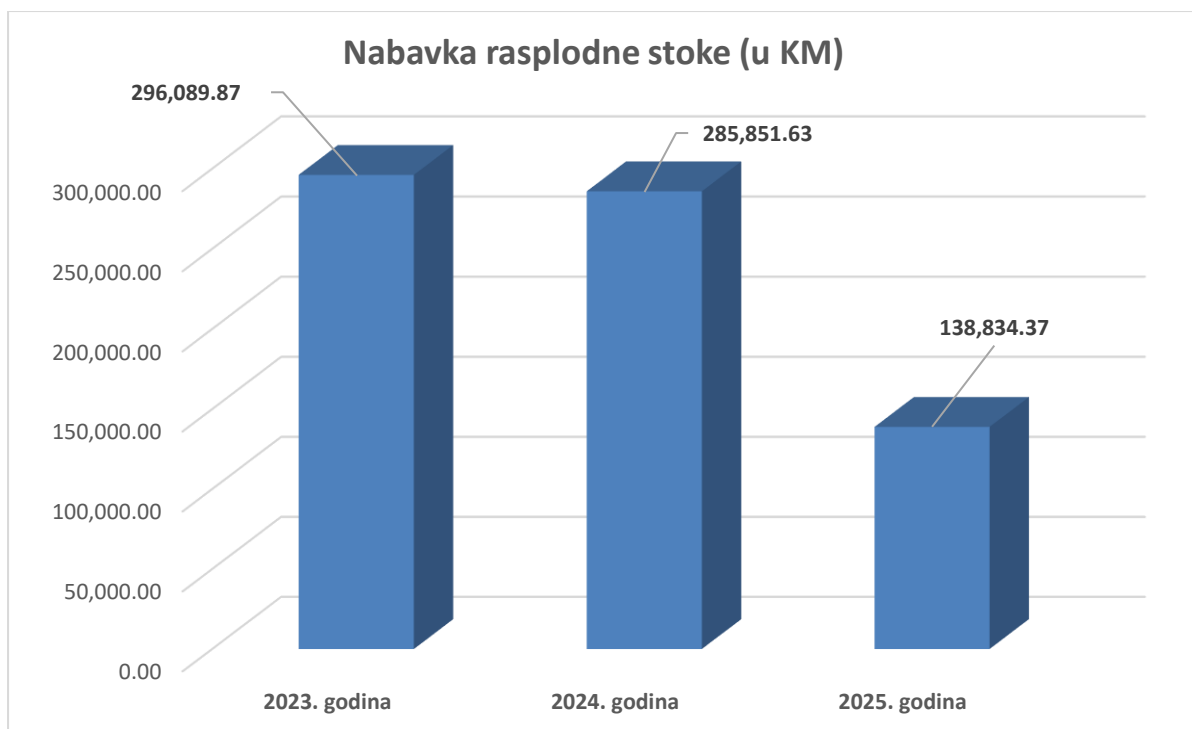
U 2022. godini kupljeno je 43 traktora, 28 motokultivatora, u 2023. godini kupljeno je 60 traktora, 28 motokultivatora i 1 kombajn, a u 2024. godini kupljeno je 36 traktora i 36 motokultivatora, u 2025. godini je kupljeno 15 traktora, 2 motokultivatora. U periodu od 2022. do 2025. godine u Kantonu Sarajevo kupljeno je 154 traktora.

Veoma je važna činjenica da je u 2023. godini došlo do značajnijeg investiranja u nabavci opreme u biljnoj i animalnoj proizvodnji. Naime, u 2023. godini ostvareno je pravo na novčani podsticaj za kupovinu opreme u biljnoj i animalnoj proizvodnji u iznosu od 177.985,94 KM što je za 356,33 % veće ulaganje u odnosu na prethodnu 2022. godinu.

U 2024. godini dolazi do pada ulaganja za kupovinu nove opreme u biljnoj i animalnoj proizvodnji, ostvareno je pravo na novčani podsticaj u visini od 128.742,43 KM, što je manje nego u 2023. godini za 49.243,51 KM. U 2025. godini došlo je do još manjeg ulaganja u nabavci opreme u biljnoj i animalnoj proizvodnji i farmeri su ostvarili pravo na novčani podsticaj u ukupnom iznosu od 56.931,63 KM.

U okviru kapitalnih investicija kupovane su priplodne junice koje služe za formiranje osnovnog stada mliječnih krava ili proširenja postojećeg stada mliječnih krava.

Grafikon 16: Isplaćeni podsticaj za kupovinu priplodnih junica za formiranje novog i proširenje postojećeg stada mliječnih krava u periodu od 2023. do 2025. godine.

U 2023. godini došlo je do smanjenja broja kupljenih priplodnih junica u odnosu na 2022. godinu za 189 grla.

Ukupan broj kupljenih priplodnih junica u zadnje četiri godine: 2022. godina - 333 grla, u 2023. godini - 144 grla, u 2024. godini kupljeno je 173 junice u 2025. godini - 81 junica što ukupno iznosi 731 grlo priplodnih junica. U 2024. godini došlo je do smanjenja iznosa novčanik podsticaja za kupovinu priplodnih junica, sa 41% smanjen je iznos na 30% od vrijednosti fakture za pravna lica i obrte osnovna djelatnost. Uprkos tome broj kupljenih priplodnih junica je veći u 2024. godini za 29 grla. U 2025. godini došlo je do smanjenja broja kupljenih junica u odnosu na 2024. godinu za 92 grla. Iznos novčanog podsticaja je ostao isti kao u 2024. godini, tako da iznos novčanog podsticaja nije ima negativan uticaj na smanjen broj kupljenih junica.

6. PREGLED OSTVARENIH PRAVA NA FEDERALNU NOVČANU PODRŠKU

Odjeljenje za poljoprivredne stručne poslove Kantona Sarajevo obrađuje i zahtjeve za Federalnu novčanu podršku za područje Kantona Sarajevo. Federalne novčane podrške implementiraju se po osnovu Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službene novine Federacije BiH“ br. 42/10 i 99/23) i podzakonskih akata (Programa i Pravilnika) kojima se definišu kriteriji za ostvarivanje podsticaja i novčani iznosi po jedinici proizvodnje.

Za ostvarenje prava na federalni novčani podsticaj poljoprivredni proizvođači podnose prijavu početka proizvodnje i prijavu završetka proizvodnje. Službenici Odjeljenja su dužni, po navedenim prijavama početka i završetka proizvodnje, u određenom roku izvršiti obilazak kandidata i na licu mjesta zapisnički konstatovati proizvodnju. Osim toga službenici vrše kompletiranje i skeniranje dokumentacije, te dostavu zahtjeva Federalnom ministarstvu za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo za isplatu novčane podrške.

U tabeli br. 11 taksativno je navedeno koliko je ukupno zaprimljeno zahtjeva (**1644**), a od tog ukupnog broja **119** su donesena rješenja o odbijanju odnosno odustajanju po osnovu ne ispunjavanja uslova za novčanu podršku raznih vidova primarne poljoprivredne proizvodnje, kako je to propisano federalnim Zakonom i Pravilnikom. Kako se po federalnim propisima realizacija proizvodnji odvija od 01.10. prethodne do 01.10. naredne godine, tako prijave proizvodnje goveđeg mesa – tov junadi od teladi iz domaćeg uzgoja (**101**) se zbog trajanja tova od 9 mjeseci prenose u narednu godinu. Od svih ukupno zaprimljenih zahtjeva, kao i zahtjeva prenesenih iz 2024. u 2025. godinu za **590** Odjeljenje je FMPVŠ uputilo zahtjev za isplatu novčane podrške.

Tabela 11: Broj zaprimljenih i rješavanih zahtjeva

R.B	ZAHTJEVI	2024 /BROJ
1	UKUPNO ZAPRIMLJENO	1644
2	DUPLI	61
3	ODUSTALI	36
4	ODBIJENI	83
5	PRIJAVE POČETKA I ZAVRŠETKA PROIZVODNJE P1 I P1-Z1	874
6	ZAVRŠETAK PROIZVODNJE Z-1	590
7	PRENOS IZ 2024. U 2025. GODINU	115
8	PRIJENOS IZ 2025. U 2026.GODINU	101
9	RJEŠAVANO U 2024. GODINI	1.759

Radnje koje je poljoprivrednik dužan poduzeti u postupku ostvarivanja prava na novčani podsticaj su: prijava plana proizvodnje na Obrascu PPP do 15. novembra tekuće godine za narednu godinu i ažuriranje podataka o korištenju zemljišnih parcela i raspoloživog stočnog fonda u okviru gazdinstva, a koji se unose u Registar poljoprivrednih gazdinstava i Registar klijenata, koji se vode u općinama.

Specifična je situacija kod proizvodnje svježeg kravljeg mlijeka, gdje je Pravilnikom propisano da za individualne poljoprivredne proizvođače mlijeka zahtjev na novčanu podršku podnosi registrovani otkupljivač mlijeka. Međutim, svaki individualni proizvođač pojedinačno mora do 10.04. tekuće godine da podnese prijavu početka proizvodnje sa listom korištenja iz Registra poljoprivrednih gazdinstava i Registra klijenata u kojoj moraju biti upisana sva mliječna grla.

U 2024. godini za proizvodnju svježeg kravljeg mlijeka zaprimljeno je ukupno **47** zahtjeva gdje za proizvođače aplicira otkupljivač mlijeka, tako da za 4 kvartala u godini, otkupljivači podnose zahtjev za **572** farmera, što znači da je broj farmi koje su korisnici podsticaja znatno veći od broja podnesenih zahtjeva.

Tabela 12: Uporedni pregled iznosa novčane podrške 2024.-2025. godine koju su ostvarili poljoprivredni proizvođači sa područja Kantona Sarajevo

RB.	POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA	IZNOS PODRŠKE U 2024. GODINI	IZNOS PODRŠKE U 2025. GODINI
1	Proizvodnja hljebnih žitarica - pšenica i raž	28.908,00	7.600,00

2	Proizvodnja stočnog ječam, zobi i tritikala	132.300,00	28.722,00
3	Proizvodnja krmnog bilja - silažni kukuruz	24.850,00	131.682,00
4	Proizvodnja merkantilnog kukuruza	6.264,00	29.365,00
5	Proizvodnja povrća - luk	12.000,00	6.400,00
6	Proizvodnja ljekovitog bilja - kamilica	13.360,00	7.840,00
7	Proizvodnja merkantilnog krompira	36.150,00	56.880,00
8	Proizvodnja voća	15.750,00	13.750,00
	UKUPNO BILJNA PROIZVODNJA	269.582,00	282.239,00
1	Proizvodnja svježeg kravljeg mlijeka	3.467.878,89	3.554.568,46
2	Proizvodnja goveđeg mesa - tov junadi	420.200,00	562.900,00
3	Uzgoj autohotnih pasmina	34.400,00	38.500,00
4	Uzgoj brojlera	515.486,25	527.342,00
5	Sistem krava - tele	193.100,00	316.900,00
6	Uzgoj 18 - sedmičnih pilenki	10.430,00	22.050,00
7	Uzgoj pčelinjih zajednica	296.580,00	273.930,00
8	Uzgoj rasplodne stok - ovce i koze	644.735,00	666.190,00
9	Uzgoj krava prvotelji - junica	333.000,00	306.000,00
10	Uzgoj slatkovodne ribe	105.055,32	77.042,44
	UKUPNO ANIMALNA PROIZVODNJA	6.020.865,46	6.345.422,90
	TOTAL	6.290.447,46	6.627.661,90

Programom novčanih podrški FMPVŠ je za 2025. godinu uvećalo iznose novčanih podsticaja po jedinici mjere. Iz gore navedene tabele br. 12 može se vidjeti da je u prošloj 2025. godini u odnosu na 2024. godinu na području Kantona Sarajevo ostvarena veća novčana podrška za **337.214,44 KM**.

Tabela 13: Realizirani iznosi po vrsti proizvodnje kao prikaz o iznosu ostvarenih novčanih podrški za svaki vid proizvodnje za koji je realizovana podrška na području Kantona Sarajevo.

Rb.	Vrsta proizvodnje	Pozitivno riješeni zahtjevi	Realizirani iznos (KM)
1.	Proizvodnja svježeg kravljeg mlijeka	(574 FARMERA) 47	3.554.568,46
2.	Uzgoj krava prvotelki - junica	43	306.000,00
3.	Proizvodnja goveđeg mesa – tov junadi	90	562.900,00
4.	Uzgoj rasplodne stoke – ovce i koze	104	666.190,00
5.	Uzgoj pčelinjih zajednica	224	273.930,00
6.	Uzgoj 18 – sedmičnih pilenki	4	22.050,00
7.	Uzgoj slatkovodne ribe	1	77.042,44

8.	Uzgoj autohtonih pasmina životinja	6	38.500,00
9.	Sistem krava -tele	14	316.900,00
10.	Uzgoj brojlera	19	527.342,00
UKUPNO ANIMALNA PROIZVODNJA		552	6.345.422,90
11.	Proizvodnja hljebnih žitarica - pšenica	1	7.600,00
12.	Proizvodnja stočnog ječma, zobi i tritikala	7	28.722,00
13.	Proizvodnja krmnog bilja - silažni kukuruz	10	131.682,00
14.	Proizvodnja krmnog bilja - merkantilni kukuruz	8	29.365,00
15.	Proizvodnja povrća - luk	1	6.400,00
16.	Proizvodnja ljekovitog bilja - kamilica	1	7.840,00
17.	Proizvodnja merkantilnog krompira	8	56.880,00
18.	Proizvodnja voća	2	13.750,00
UKUPNO BILJNA PROIZVODNJA		38	282.239,00
UKUPNO		590	6.627.661,90

7. ZAKLJUČAK

Iz naprijed izloženog može se zaključiti da je na području Kantona Sarajevo, po obimu proizvodnje u 2025. godini najviše zastupljena animalna proizvodnja sa **77,90%**, kapitalna ulaganja učestvuju sa **11,00%** (što je u odnosu na prethodnu godinu umanjeње od 13,40% za ovu mjeru), biljna proizvodnja koja je u posljednjih par godina bila stabilna sa **5,98%** zastupljenosti u ukupnom utrošku sredstava u blagom je padu jer je u predhodnoj godini bila zastupljenost 8,13% i neznatan dio gljivarske proizvodnje od **0,68%** i certificiranje organske proizvodnje **0,08%**, ostale mjere podrške sa **4,31%** i podrška dohodku zastupljena je sa **0,04%**.

Do povećanja obima proizvodnje došlo je na: farmama mliječnih krava koje su u sistemu otkupa mlijeka, farma za tov junadi, vlastiti uzgoj teladi, realizacija ploda krošnjastog voća, proizvodnja ljekovitog bilja, izgradnja štalskih objekata u govedarstvu i peradarstvu. proizvodnja gljiva, plastenička proizvodnja, zasijane površine ostalim povrćem i kupovina plastenika/staklenika.

Neke proizvodnje zadržale su obim proizvodnje na nivou prethodne 2024. godine, kao što su farma ovaca, farma za tov piladi i vlastiti uzgoj priplodnih junica.

Neki vidovi proizvodnje znatno su umanjeni u tekućoj godini u odnosu na prethodnu 2024. godinu, a to su: farma krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka, pčelinjak, podrška u ratarstvu, realizacija proizvodnje jagodastog voća, certifikacija organske proizvodnje, nabavka poljoprivredne mehanizacije, priključnih sredstava kao i opreme u biljnoj i animalnoj proizvodnji.

Kada je u pitanju biljna proizvodnja za 2025. godinu, većina vidova ove proizvodnje u blagom je opadanju u odnosu na prethodnu 2024. godinu, osim proizvodnje ljekovitog bilja i realizacije ploda krošnjastog voća.

Što se tiče modela kapitalnih ulaganja imamo veliki pad kod kupovine poljoprivredne mehanizacije, priključnih sredstava, nove opreme u biljnoj i animalnoj proizvodnji, a broj kupljenih rasplodnih junica je umanjen za 92 grla u odnosu na prethodnu 2024. godinu.

Važno je reći da je i ukupan broj zahtjeva za ostvarenje prava na novčani podsticaj smanjen u odnosu na 2024. godinu za 561 zahtjeva po svim podsticajnim mjerama. Broj kandidata-podnosioca zahtjeva u odnosu na prethodnu godinu se umanjio za 527 kod pravnih lica broj kandidata se povećao za jedan, broj registrovanih lica osnovna djelatnost se umanjio za 19 kandidat, a kod registrovana lica dopunska djelatnost broj se povećao za 10 kandidata, dok je broj kandidata fizičkih lica umanjen za 519.

Kroz ovaj period došlo je do stvaranja većeg broja poljoprivrednih proizvođača sa relativno obimnijom poljoprivrednom proizvodnjom, dok je sve manje onih koji se poljoprivrednom proizvodnjom bave kao sporednom djelatnošću.

Značaj poljoprivredne proizvodnje u ukupnom razvoju kantona je izuzetno važan jer angažuje veći broj nezaposlenog stanovništva, pogotovo ako se radi o poljoprivrednoj proizvodnji sa jasnom tržišnom orijentacijom. Iako klimatski, zemljišni i drugi uslovi u ovom području nisu povoljni, postoje i određene geografske pogodnosti za proizvodnju, prvenstveno krompira, mesa i mlijeka, nekih vrsta voća i povrća, meda i drugih pčelinjih proizvoda, ljekovitog bilja, slatkovodnih riba i dr. Potrebno je podržati organizovanje edukacije poljoprivrednih proizvođača, međutim poljoprivreda i njene aktivnosti same po sebi nisu dovoljne da osiguraju ruralni razvoj i omogućće vraćanje populacije ili njeno zadržavanje u takvom okruženju. Zato je potrebno uporedo obezbijediti razvoj infrastrukture, poljoprivrede i nepoljoprivrednih aktivnosti.

8. PREPORUKE

1. Jačanje konkurentnosti animalne proizvodnje

S obzirom da animalna proizvodnja čini gotovo 78% ukupne proizvodnje, ona mora biti strateški oslonac razvoja.

Preporuke:

- Nastaviti kontinuirano podsticati farme u sistemu otkupa mlijeka,
- Podsticati modernizaciju farmi (automatizacija muže, sistemi za upravljanje ishranom).
- Jačati domaći uzgoj teladi i rasplodnih grla kako bi se smanjila zavisnost od uvoza.
- Razvijati mini mljekare i prerađivačke kapacitete na farmama (dodana vrijednost).
- Podsticati udruživanje proizvođača radi zajedničkog nastupa na tržištu.

2. Kapitalna ulaganja

Pad ulaganja u mehanizaciju, opremu i rasplodna grla ukazuje na smanjenu investicionu sposobnost proizvođača.

Preporuke:

- Prioritetno podsticati sufinansiranje plasteničke i stočarske proizvodnje.
- Prioritetno podsticati sufinansiranje izgradnje i rekonstrukcije štalskih objekata,

3. Stabilizacija i diverzifikacija biljne proizvodnje

Biljna proizvodnja bilježi pad, osim ljekovitog bilja i krošnjastog voća.

Preporuke:

- Posebno podržati proizvodnju ljekovitog bilja (izvozno orijentisana i profitabilna grana).

- Jačati proizvodnju krompira i povrća u plastenicima (geografska pogodnost područja).
- Uvesti stimulacije za jagodasto voće (moderni zasadi, navodnjavanje).

4. Podrška malim proizvođačima i zaustavljanje pada broja zahtjeva

Pad broja zahtjeva i fizičkih lica ukazuje na odustajanje manjih proizvođača.

Preporuke:

- Pojednostaviti administrativne procedure za ostvarivanje podsticaja.
- Organizovati terenske info-sesije i savjetodavnu podršku.

5. Razvoj prerade i dodane vrijednosti

Primarna proizvodnja bez prerade ima nižu profitabilnost.

Preporuke:

- Podržati mini sirane, sušare za voće, pogone za preradu mesa.
- Certificirati proizvode sa geografskim porijeklom.
- Razvijati brend „domaće iz Kantona Sarajevo“.

6. Edukacija i transfer znanja

Poljoprivreda mora biti tržišno orijentisana i tehnološki napredna.

Preporuke:

- Organizovati kontinuirane obuke o modernim tehnologijama proizvodnje.
- Edukacija o EU fondovima i IPARD programima.
- Jačanje savjetodavne službe.
- Promocija organske i održive proizvodnje.

7. Integrirani ruralni razvoj (vanpoljoprivredne aktivnosti)

Poljoprivreda sama nije dovoljna za zadržavanje stanovništva.

Preporuke:

- Razvijati ruralni turizam (agroturizam, etno-sela).
- Ulagati u infrastrukturu (putevi, internet, vodosnabdijevanje).
- Podržati preradu i male porodične biznise.
- Povezati poljoprivredu sa ugostiteljstvom i turizmom Kantona Sarajevo.

Član 2.

Vlada Kantona je izvršna vlast Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton), u skladu sa Ustavom.

Član 3.

Vlada Kantona vrši svoja prava i dužnosti na osnovu i u okviru Ustava i ovog zakona.

Član 4.

Sjedište Vlade Kantona je u Sarajevu.

Član 5.

Vlada Kantona donosi poslovnik o radu kojim se uređuje: organizacija i način rada, postupak i način zakazivanja sjednice; dostavljanje i forma materijala za razmatranje, utvrđivanje prijedloga zaključaka i drugih akata; postupak razmatranja materijala; način ravnopravne upotrebe jezika i pisma konstitutivnih naroda u pripremi i izradi pisanih materijala; način izvršavanja zaključaka; prenošenje ovlaštenja i druga poslovnička pitanja.

Član 6.

Vlada Kantona raspolaze imovinom u vlasništvu Kantona u okviru ovlaštenja koja joj Skupština Kantona prenese posebnim propisom.

II - SASTAV I ORGANIZACIJA VLADE KANTONA

Član 7.

Vladu Kantona čine premijer Kantona (u daljem tekstu: premijer) i 12 ministara.

Član 8.

U slučaju privremene spriječenosti premijera, funkciju premijera vrši član Vlade kojeg odredi premijer.

U slučaju privremene spriječenosti premijera duže od 30 dana, funkciju premijera vrši član Vlade kojeg odredi predsjedavajući Skupštine Kantona, u konsultaciji sa zamjenicima predsjedavajućeg Skupštine Kantona.

U slučaju da mjesto premijera ostane upražnjeno, kandidat za premijera se imenuje u roku od 30 dana od dana kada je mjesto premijera ostalo upražnjeno, na način utvrđen ustavom, do kada funkciju premijera obavlja član Vlade Kantona kojeg odredi predsjedavajući Skupštine Kantona, u konsultaciji sa zamjenicima predsjedavajućeg Skupštine Kantona.

S danom imenovanja kandidata za premijera smatra se da su dosadašnji članovi Vlade u ostavci, koja stupa na snagu danom potvrđivanja imenovanja Vlade u novom sazivu.

Do potvrđivanja imenovanja Vlade u novom sazivu dosadašnji članovi Vlade nastavljaju s obavljanjem funkcije članova Vlade i ministara ministarstava.

Potvrđivanje Vlade u novom sazivu obaviti će se u roku od 30 dana od dana imenovanja kandidata za premijera.

Član 9.

U slučaju privremene spriječenosti člana Vlade, kada se razmatraju materijali iz nadležnosti ministarstva kojim rukovodi odsutni član Vlade, sjednicama Vlade prisustvuje sekretar tog ministarstva, bez prava glasa.

U slučaju privremene spriječenosti člana Vlade duže od 30 dana, funkciju ministra ministarstva kojim rukovodi odsutni ministar vrši član Vlade kojeg odredi premijer.

U slučaju da mjesto člana Vlade ostane upražnjeno, član Vlade se imenuje u roku od 30 dana od dana kada je mjesto člana Vlade ostalo upražnjeno, na način utvrđen ustavom, do kada funkciju ministra ministarstva kojim je rukovodio dotadašnji ministar obavlja član Vlade kojeg odredi premijer.

Ministar iz st. 2. i 3. ovog člana kojeg odredi premijer, ne obavlja i funkciju člana Vlade umjesto odsutnog ministra.

Član 10.

U slučaju kad Skupština izglasa nepovjerenje Vladi, premijer i članovi Vlade podnose pismenu ostavku, najkasnije u roku od

Zakonodavno-pravna komisija Skupštine Kantona Sarajevo

Na osnovu člana 8. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 38/13) i člana 181. stav 1. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 41/12 - Drugi novi prečišćeni tekst i br. 15/13 i 47/13), Zakonodavno-pravna komisija Skupštine Kantona Sarajevo, na sjednici 22.08.2014. godine, utvrdila je Novi prečišćeni tekst Zakona o Vladi Kantona Sarajevo.

Prečišćeni tekst Zakona o Vladi Kantona Sarajevo obuhvata: Zakon o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 24/03-Prečišćeni tekst) i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 38/13), u kojim je naznačen dan stupanja na snagu tih zakona.

Broj 01-05-22971-1/14
22. augusta 2014. godine
Sarajevo

Po ovlaštenju
Esad Hrvačić, s. r.

ZAKON

O VLADI KANTONA SARAJEVO

(Novi prečišćeni tekst)

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se sastav i organizacija, kao i druga pitanja od značaja za rad Vlade Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Vlada Kantona).

VII - AKTA VLADE KANTONA

Član 26.

Vlada Kantona u ostvarivanju svojih nadležnosti utvrđenih ustavom donosi uredbе, odluke, rješenja i zaključke.

Član 27.

Izuzetno za vrijeme trajanja ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti kada postoji objektivna nemogućnost da se sazove Skupština Kantona, Vlada može donositi i propise iz nadležnosti Skupštine Kantona.

Propisima iz stava 1. ovog člana ne mogu se staviti van snage prava i slobode utvrđene ustavom i drugim propisima.

Propise iz stava 1. ovog člana Vlada će dostaviti Skupštini na potvrdu čim ona bude u mogućnosti da se sastane.

Član 28.

Uredbom se uređuju najvažnija pitanja iz nadležnosti Vlade Kantona, bliže uređuju odnosi za provođenje zakona, obrazuju stručne i druge službe Vlade Kantona i utvrđuju načela za unutrašnju organizaciju organa uprave Kantona.

Odlukom se uređuju pojedina pitanja ili propisuju mjere Vlade Kantona, daje saglasnost ili potvrđuju akta drugih organa ili organizacija i odlučuje o drugim pitanjima o kojima se ne odlučuje uredbom.

Rješenjem se odlučuje o imenovanjima i razrješenjima, kao i o drugim pojedinačnim pitanjima iz nadležnosti Vlade Kantona.

Zaključkom se utvrđuju stavovi o pitanjima od značaja za provođenje utvrđene politike, uređuju unutrašnji odnosi u Vladi Kantona i određuju zadaci organima uprave i službama, kao i radnim tijelima Vlade Kantona. Zaključkom se odlučuje i u drugim slučajevima u kojima se ne donose druga akta.

Član 29.

Uredbe i odluke Vlade Kantona objavljuju se u "Službenim novinama Kantona Sarajevo", a ostali akti Vlade ako je to u njima navedeno.

VIII - JAVNOST RADA VLADE KANTONA

Član 30.

Javnost rada Vlade Kantona obezbjeđuje se u skladu sa zakonom kojim se reguliše sloboda pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

IX - STRUČNE I DRUGE SLUŽBE KANTONA

Član 31.

Za obavljanje stručnih i drugih poslova za potrebe Skupštine Kantona, Vlade Kantona i organe uprave, Vlada Kantona može osnivati određene stručne, tehničke i druge službe, kao zajedničke ili samostalne službe, u skladu sa zakonom.

Aktom o obrazovanju službe iz prethodnog stava, utvrđuje se njen djelokrug, kao i status i odgovornost te službe i lica koje njom rukovodi.

Član 32.

Vlada Kantona vrši nadzor nad radom stručnih službi koje obrazuje.

Sekretar Vlade Kantona rukovodi radom Stručne službe koja obavlja poslove za potrebe Vlade Kantona i odgovoran je za njen rad.

X - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 33.

Vlada Kantona je dužna donijeti Poslovnik o svom radu u roku od 30 dana od svog konstituisanja.

Član 34.

Vlada Kantona Sarajevo dužna je uskladiti Poslovnik o radu sa odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 38/13), u roku od 30 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 35.

Poslovnik Izvršnog odbora Grada Sarajeva i drugi propisi koji se odnose na njegovo unutrašnje organizovanje i funkcionisanje, koji su na snazi na dan stupanja na snagu Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 7/96), ukoliko nisu u suprotnosti sa Ustavom Kantona i ovim zakonom, primjenjivaće se kao propisi Vlade, dok se ne donese Poslovnik o radu Vlade Kantona.

Član 36.

Do imenovanja premijera i članova Vlade u skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 4/01), poslove iz nadležnosti Vlade vršit će Vlada u dosadašnjem sastavu.

Član 37.

Ovlašćuje se Zakonodavno-pravna komisija Skupštine Kantona Sarajevo da utvrdi Novi prečišćeni tekst Zakona o Vladi Kantona Sarajevo.

Član 38.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Vladi Kantona Sarajevo stupio je na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo", broj 38/13.

SLUŽBENE NOVINE

KANTONA SARAJEVO

Godina XXIX - Broj 10

Četvrtak, 14. 3. 2024. godine
SARAJEVO

ISSN 1512-7052

KANTON SARAJEVO

Skupština Kantona Sarajevo

Na osnovu člana 18. tačka b) Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 1/96, 2/96 - Ispravka, 3/96 - Ispravka, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04, 6/13 i 31/17) i u skladu sa članom 28. stav 4. Zakona o poljoprivredi ("Službene novine Federacije BiH", br. 88/07, 4/10, 7/13 i 82/21), Skupština Kantona Sarajevo, na 14. radnoj sjednici održanoj dana 07.03.2024. godine, donijela je

ZAKON

O NOVČANIM PODSTICAJIMA U POLJOPRIVREDI I RURALNOM RAZVOJU NA PODRUČJU KANTONA SARAJEVO

I – OPĆE ODREDBE

Član 1. (Predmet)

Ovim zakonom propisuju se u Kantonu Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton) izvori i visina novčanih sredstava za podsticaje, mjere novčanih podsticaja, pravo na ostvarenje novčanih podsticaja, postupak za ostvarenje novčanih podsticaja, izvještavanje o realizovanim novčanim podsticajima, nadzor nad provođenjem ovog zakona, kaznene odredbe, kao i druga pitanja u vezi sa novčanim podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju na području Kantona.

Član 2. (Ciljevi)

Ciljevi ovog zakona su:

- povećanje obima proizvodnje i prvog stepena prerade domaćih poljoprivrednih proizvoda na gazdinstvu,
- podrška stabilnosti dohotka poljoprivrednog gazdinstva,
- obezbjeđenje sigurnosti i kontinuiteta novčanih podsticaja poljoprivrednim proizvođačima,
- tehničko-tehnološko unapređenje i povećanje konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora na gazdinstvu,
- razvoj ruralnih područja,

- prenos znanja, tehnologija i informacija u poljoprivredi i ruralnom razvoju,
- unapređenje sistema upravljanja prirodnim resursima i zaštita životne sredine i
- usklađivanje mjera novčanih podsticaja za poljoprivredu i ruralni razvoj na nivou Kantona.

Član 3.

(Značenje pojedinih izraza)

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju slijedeća značenja:

- "poljoprivredna djelatnost" podrazumijeva privrednu djelatnost koja obuhvata biljnu i animalnu proizvodnju i sa njima povezane uslužne djelatnosti u skladu sa standardnom klasifikacijom djelatnosti u Bosni i Hercegovini;
- "poljoprivredno gazdinstvo" podrazumijeva proizvodnu jedinicu ili grupu jedinica koje čine proizvodnu cjelinu i sa tehničkog i sa privrednog gledišta koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom. Poljoprivredno gazdinstvo se može baviti i drugim (nepoljoprivrednim) proizvodnim i uslužnim djelatnostima. Poljoprivredno gazdinstvo može djelovati kao privredno društvo, obrt ili zadruga, ako je registrovano za obavljanje poljoprivredne djelatnosti te kao porodično poljoprivredno gazdinstvo;
- "porodično poljoprivredno gazdinstvo" je samostalna privredna i socijalna jedinica zasnovana na vlasništvu i/ili upotrebi proizvodnih resursa i upravljanju porodice u obavljanju poljoprivredne djelatnosti;
- "nosilac poljoprivrednog gazdinstva" podrazumijeva fizičko ili pravno lice, ili grupu fizičkih i pravnih lica u skladu sa statusom koji ima grupa i njeni članovi prema zakonima u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine, a čije se gazdinstvo nalazi na teritoriji Kantona, te obavlja poljoprivrednu djelatnost i koji je u Registru poljoprivrednih gazdinstava upisan kao nosilac gazdinstva;

- a) ulaganja u preradu i pakovanje mliječnih i mesnih proizvoda na gazdinstvu,
 - b) ulaganja u preradu, sušenje i pakovanje voća i povrća na gazdinstvu,
 - c) ulaganja u seoski turizam na gazdinstvu i
 - d) ostala ulaganja na gazdinstvu.
- (5) Podrška agrookolišu podrazumijeva:
- a) podršku organskoj proizvodnji kroz prvo certificiranje proizvodnje i
 - b) podršku poljoprivredno-okolišnim mjerama na gazdinstvu za ublažavanje negativnih posljedica klimatskih promjena.
- (6) Podrška osnovnim uslugama i obnovi sela u ruralnim područjima obuhvata sufinansiranje aktivnosti vezanih za izradu planova ruralnog razvoja općina i sela, ulaganja u malu infrastrukturu i obnovljive izvore energije, osnovne usluge za ruralno stanovništvo uključujući slobodno vrijeme, kulturne i rekreativne aktivnosti i povezanu infrastrukturu, studije ulaganja povezanih sa prirodnom baštinom sela, ruralnih pejzaža, i mjesta visoke prirodne vrijednosti, s ciljem poboljšanja kvaliteta života u ruralnim područjima.

Član 16.

(Mjere podrške općim uslugama u poljoprivredi)

- (1) Mjere podrške općim uslugama u poljoprivredi obuhvataju:
 - a) podršku transferu znanja i vještina i unapređenju savjetodavnog rada u oblasti poljoprivrede,
 - b) podršku istraživanju kroz realizaciju pojedinačnih projekata iz oblasti poljoprivrede koji se ocijene značajnim za razvoj poljoprivredne proizvodnje na području Kantona,
 - c) podršku radu različitih organizacija koje su u funkciji razvoja poljoprivrede i ruralnog razvoja na području Kantona i
 - d) sufinansiranje učešća poljoprivrednika na sajmovima i drugim manifestacijama iz oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja koji se organizuju na području Bosne i Hercegovine.
- (2) U zavisnosti od raspoloživih sredstava Vlada može za svaku godinu donijeti posebnu Odluku o novčanim podsticajima putem mjera podrške općim uslugama u poljoprivredi.

Član 17.

(Ostale mjere podrške)

- (1) Ostale mjere podrške obuhvataju mjere kojim se podržava organizovani otkup svježeg mlijeka i otkup drugih poljoprivrednih proizvoda, kao i ruralni razvoj na području Kantona, a koje nisu sadržane u prethodno spomenutim mjerama.
- (2) Mjere iz stava (1) ovog člana podrazumijevaju i mjere kojima bi se ublažili i smanjili negativni efekti nepredviđenih okolnosti uključujući poremećaje na tržištu.
- (3) U zavisnosti od raspoloživih sredstava Vlada može donijeti za svaku godinu posebnu Odluku o novčanim podsticajima putem mjera iz stava (2) ovog člana.

Član 18.

(Pravilnik)

- (1) Novčani podsticaji u poljoprivredi i ruralnom razvoju ostvaruju se kroz postupak koji se provodi u skladu s odredbama ovog zakona, podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog zakona i u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98, 48/99 i 61/22).
- (2) Ministar privrede Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: ministar) će donijeti Pravilnik o mjerama novčanih podsticaja, uslovima za ostvarenje novčanih podsticaja i postupku

za ostvarenje prava na novčane podsticaji u poljoprivredi i ruralnom razvoju.

- (3) Pravilnik iz stava (2) ovog člana ministar će donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

**IV – PRAVO NA OSTVARENJE NOVČANIH
PODSTICAJA**

Član 19.

(Klijenti)

- (1) Pravo na ostvarenje novčanih podsticaja imaju klijenti.
- (2) Pod klijentima koji imaju pravo na ostvarenje novčanih podsticaja podrazumijevaju se lica koja su upisana u Registar poljoprivrednih gazdinstava odnosno Registar klijenta u skladu sa odredbama Zakona o poljoprivredi ("Službene novine Federacije BiH", br. 88/07, 4/10, 7/13 i 82/21).

Član 20.

(Sjedište, prebivalište i područje proizvodnje)

Pravo na ostvarenje novčanih podsticaja u skladu s ovim zakonom može ostvariti klijent koji ima sjedište, odnosno prebivalište na području Kantona, za proizvodnju koja je realizovana na području Kantona.

Član 21.

(Umanjenje iznosa novčanog podsticaja)

Klijentima fizičkim licima koji su obrt registrovali kao dopunsku djelatnost, kao i klijentima fizičkim licima koja nisu obrtnici, iznos novčanog podsticaja se umanjuje u procentu koji se utvrđuje odredbama pravilnika iz člana 18. stav (2) ovog zakona.

**V – POSTUPAK ZA OSTVARENJE NOVČANIH
PODSTICAJA**

Član 22.

(Zahtjev za ostvarenje prava na novčani podsticaj)

- (1) Postupak za ostvarenje prava na novčani podsticaj u poljoprivredi i ruralnom razvoju pokreće se podnošenjem zahtjeva za ostvarenje novčanog podsticaja.
- (2) Po podnesenom zahtjevu iz stava (1) ovog člana postupak se provodi u skladu sa odredbama ovog zakona, podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog zakona i Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98, 48/99 i 61/22).
- (3) Rješenje kojim se udovoljava zahtjevu ili kojim se odbija zahtjev iz stava (1) ovog člana je konačno i protiv njega nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Kantonalnog suda u Sarajevu.

Član 23.

(Nalog za isplatu)

Rješenje kojim se udovoljava zahtjevu za ostvarenje novčanog podsticaja Ministarstvo će sa nalogom za isplatu novčanih sredstava dostaviti Ministarstvu finansija Kantona Sarajevo.

VI – IZVJEŠTAVANJE I ČUVANJE DOKUMENTACIJE

Član 24.

(Izvještavanje)

- (1) Ministarstvo je obavezno Vladi dostaviti izvještaj o realizaciji novčanih podsticaja u prethodnoj godini najkasnije do 30. aprila tekuće godine.
- (2) Vlada je obavezna da najkasnije do 30. juna tekuće godine dostavi Skupštini Kantona Sarajevo informaciju o realizaciji sredstava za novčane podsticaje za prethodnu godinu.

Član 25.

(Čuvanje dokumentacije)

- (1) Ministarstvo je sve predmete sa kompletnom dokumentacijom dužno čuvati pet godina od dana pravosnažnosti rješenja iz člana 22. stav (3) ovog zakona.
- (2) Klijent je dužan čuvati dokumentaciju na osnovu koje je ostvario pravo na novčani podsticaj pet godina, računajući od dana uplate novčanih sredstava na njegov račun.